

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2022

Kristýna Soldánová

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

**Anti genderová hnutí v České republice a na
Slovensku**

Bakalářská práce

Autor: Soldánová Kristýna
Studijní program: B0314A250008 Sociologie
Studijní obor: Sociologie
Forma studia: prezenční
Vedoucí práce: Mgr. Nina Fárová, Ph.D.

Hradec Králové, 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně za pomoci pramenů a literatury, které jsou uvedeny v bibliografii.

V Hradci Králové dne 14.7.2022

.....

Podpis autorky

Poděkování

Děkuji paní doktorce Fárové za konzultace, její cenné rady a veškerou pomoc při psaní této bakalářské práce.

Anotace

SOLDÁNOVÁ, K. 2022. *Anti genderová hnutí v České republice a na Slovensku*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 53 s. Bakalářská práce

Tato bakalářská práce na téma Anti genderová hnutí v České a Slovenské republice je tvořena částí teoretickou, metodologickou a analytickou. Bakalářská práce se zabývá fenoménem anti genderových kampaní a hnutí v ČR a sousedním Slovensku, které se v posledních letech čím dál více prodírají do veřejného diskurzu. Jak vyplývá z literatury a již provedených výzkumů, tato hnutí nabývají na síle v mnoha evropských zemích a ovlivňují, jak je téma genderové rovnosti vnímáno ve společnosti. V analytické části pomocí obsahové analýzy v této práci zkoumám česká i slovenská anti genderová hnutí a jejich sebe prezentaci na jimi spravovaných webových stránkách i sociálních sítích. Cílem této práce je popsat a analyzovat mechanismy, které různá anti genderová hnutí bojující například za práva rodiny používají při snaze o delegitimizaci genderových otázek a feminismu.

Klíčové pojmy

genderová nerovnost, feminismus, anti-gender, občanská sdružení

Abstract

This bachelor thesis on the topic of anti-gender movements in the Czech and Slovak Republics consists of theoretical, methodological, and analytical parts. The bachelor's thesis deals with the phenomenon of anti-gender campaigns and movements in the Czech Republic and neighbouring Slovakia, which in recent years are increasingly penetrating the public discourse. According to the literature and research, these movements are gaining strength in many European countries and influencing how the issue of gender equality is perceived in society. In the analytical part, using content analysis in this work, I examine Czech and Slovak anti-gender movements and their self-presentation on websites managed by them and social networks. The aim of this work is to describe and analyse the mechanisms that various anti-gender movements fighting for, for example, family rights use in an effort to delegitimize gender issues and feminism.

Keywords

anti-genderism, alliance in spirit, symbolic glue, anti-feminism

Obsah

1 Úvod	8
2 Teoreticko-metodologická část	9
2.1 Co je to feminismus a kde se vzal	10
2.2 Genderové stereotypy	11
2.3 Genderové role a dělba práce	12
2.4 Vliv církve na společnost a genderové otázky	14
2.5 Nebezpečí genderových ideologií	15
2.6 Původ anti genderových hnutí	16
2.7 Anti genderová hnutí v ČR a SK	17
3 Metodologická část	19
3.1 Prameny a data	20
4 Obsahová analýza	21
5 Analytická část	22
5.1 Hnutí pro život	23
5.2 Trikolora	24
5.3 Aliance pro rodinu	26
5.4 SPD	28
5.5 Fórum života SK	30
5.6 Srovnání problematiky daných hnutí v postavení k genderové ideologii a LGBTQ+ komunitě	32
5.6.1 Co je „normální“ a „přirozené“?	32
5.6.2 Boj za práva nebo proti právům?	36
5.6.3 Problematika tabu sexuální výchovy	40
6 Závěr	45
7 Literatura	48
8 Internetové zdroje	50

1 Úvod

Tématem bakalářské práce je novodobý fenomén anti genderových hnutí a jejich kampaní. Poprvé jsem začala tato hnutí vnímat na střední škole. Jednoho dne po příjezdu do školy městskou dopravou jsem si u budovy školy všimla několika rozestavěných billboardů. Byly na nich nepěkné věci. Nástroje obávaného doktora Mengeleho, fotky z koncentračních táborů, fotky rozdrčených malých lidských zárodků. U fotek byl pultík, u něhož seděl muž s několika papíry a pobízel kolemjdoucí, aby podepsali. Sbíral tehdy podpisy na petici. Na první pohled mi tato „akce“ připadala správná. Říkala jsem si, že zřejmě sbírá podpisy, aby zabránil nějakému pokračování z hrůzostrašných billboardů. Když jsem se však dozvěděla, že muž u pultíku sbírá podpisy pro zákaz potratů, přejel mi mráz po zádech. Už jako 16letá jsem si řekla, že přeci nemá nikdo právo rozhodovat o mém ženském těle. A tak už tenkrát, u budovy střední zdravotnické školy, začal můj zájem o tato hnutí, kterým budu věnovat tuto bakalářskou práci a budu se snažit odkrýt manipulativní praktiky, které se skrývají za emočně zbarvenými a upravenými hesly anti genderových organizací a politických stran.

Ve veřejném prostoru se dnes čím dál více setkáváme se silnějšími a silnějšími hlasy odpůrců genderových teorií a změn, kteří se pomocí manipulativních hesel a protiargumentů snaží zapůsobit na nezainteresované lidi či veřejnost, která mnohdy může dostat strach z narušení jejich dosavadního života. Ve společnosti se objevují minimálně dva póly – na jedné straně jsou lidé podporující genderové teorie, kteří se snaží menšinám zajistit rovnost, na druhé straně zase lidé šířící paniku a nenávisť, kteří se snaží zabránit menšinám dostat šanci na stejné možnosti v oblasti rodiny a práva. Ale nesmíme zapomenout na to obyvatelstvo, které stojí někde mezi, a které se může připojit k jedné nebo ke druhé straně.

Velmi diskutovaným tématem posledních let, na které se i já ve své práci zaměřím, je například umožnění adopce homosexuálním párům nebo možnost vstoupit do svazku manželského. Po diskusi na toto téma v poslanecké sněmovně se odehrály velmi závažné diskuse především na sociálních sítích, kde právě odpůrci genderových teorií a organizace zabývající se tímto tématem útočí na LGBTQ+ komunitu, ale například i na feministky, feministy a jiná hnutí. Snaží se jim brát a omezovat jejich práva.

V období, kdy se nejen v ČR a na Slovensku dějí různé společenské změny, které jakýmkoli způsobem mění pohled na tradiční uspořádání, se zároveň vždy zvedne velká vlna diskusí, odporu a nenávisti. Díky této nenávisti a odporu sílí i hnutí a organizace, které díky tomu mohou zasáhnout tak „vysoko“, že jsou schopni prosazovat zákony omezující základní lidská práva. Příkladem je situace v sousedním Polsku od ledna roku 2021. Ústavní soud tam vydal nařízení absolutního zákazu potratů. Nyní tedy nemohou v Polsku podstoupit interrupci ani ženy, u kterých je prokázáno, že čekají postižené dítě. Toto rozhodnutí má na svědomí už i několik zmařených ženských životů. Podobné, avšak zatím méně nápadné snahy můžeme pozorovat i v České a Slovenské republice.

V této práci se tedy zaměřuji na anti genderová hnutí, která se často skrývají za organizacemi a politickými stranami, které se snaží upravit legislativu, která by například měla podporovat genderově „vyvážené“ rodiny nebo mají za cíl, jakkoliv znevýhodnit nejen například LGBTQ+ komunitu, ale také například ženy jako takové. Proto se v této práci zabývám i otázkami feminismu, protože díky němu jsme my ženy dosáhly práv, jaká v dnešní době máme a ostatní znevýhodněné skupiny lidí by mohli jít stejnou cestou a dosáhnout tak podobných úspěchů, jen v kratším čase.

Práce je členěná do teoretické a metodologické části, kde nalezneme informace o feminizmu, genderových stereotypech, genderových rolích, vlivu církve na společnost a genderové otázky nebo informace o anti genderových hnutích a jejich původu. V obsahové analýze pak nalezneme informace o konkrétních hnutích a tématech, kterými se zabývají.

2 Teoreticko-metodologická část

V této práci se snažím analyzovat problematiku anti-genderových hnutí především v ČR, ale také v sousedním Slovensku. Nositeli těchto hnutí jsou často samy organizace, ale nejsou jediné. Jsou to také politici či političky a také církevní představitelé, kteří toto téma v negativním světle prezentují do svých prohlášení, programů či rozhovorů, a kteří sepisují různé petice, odborné články nebo se tímto tématem prezentují na sociálních sítích a webových stránkách.

2.1 Co je to feminismus a kde se vzal

Nejprve bych ráda začala pojmem, který s tématem anti genderových hnutí úzce souvisí. Pojmem feminismus. Kde se tento pojem vzal a co vlastně znamená. Jak říká Osvaldová (2004), zárodky feminizmu nebo začínající éru feminizmu můžeme najít už při francouzské revoluci nebo při boji amerických osad za nezávislost. Tam totiž docházelo k prvním okamžikům, kdy se posunulo vnímání rolí. Najednou byly ženy nuceny převzít mužské práce a zjistili, že jsou toho nejen schopny, ale že mohou muže přežít (s.17). Pomalu ale jistě začaly ženy například zakládat různé ženské politické spolky, v roce 1836 v Massachusetts byla otevřena střední škola pro dívky, zakládaly se různé semináře jako náhrady za vysokoškolské vzdělání. Právě koedukace pak byla jedním z požadavků emancipačního hnutí, feminizmu (Osvaldová, 2004).

Když se podíváme na historii feminizmu, můžeme zde vidět tři jakési vlny. První vlna proběhla někdy kolem 19.století kde, jak už jsem uvedla výše se ženy snažili o stejná práva na vzdělání, ale také na povolání a s tím spojené vlastnictví majetku. Ženy tedy žádaly o možnost uplatnit se i mimo domov. V tomto období se také snažili o právo volit, tedy o své místo v politice. Určitě stojí za zmínku, že průkopníky ve volebním právu pro ženy byl Nový Zéland, který ženám umožnil volit v roce 1893, hned na to jej následovala Austrálie. V České republice bylo volební právo ženám přiznáno v roce 1919.

Druhá vlna probíhala kolem 60. až 70. let 20. století. V této době se už více mluvilo o rodině a rolích v rodině, o sexualitě, manželství a o rovnosti mezi muži a ženami všeobecně. Ženy se začaly více prosazovat v zaměstnání, začali se objevovat na pozicích, ve kterých to nebylo zvykem jako jsou média, policie, armáda, ale také ve sportu (Burkett, 1999). I tam byly ženy často přehlíženy, zvláště co se týká platu profesionálních sportovkyň a sportovců. Jako jednu z průkopnic žen ve sportu považují například Billie Jean Kingovou, která jako jedna z mnoha nesouhlasila s nepoměrem platů mezi tenisty a tenistkami té doby. V roce 1973 se utkala se známým tenistou Bobby Riggssem, který byl známý pro své šovinistické názory. Kingová tehdy souboj sledovaný desítkami milionu lidí vyhrála, což byl další popud pro ženy bojovat a nevzdávat se. Ve druhé vlně ale došlo i k jiným dalším posunům. Začalo se více mluvit a zabývat domácím násilím, týráním a znásilněním.

Třetí vlna byla a je jiná. Zatímco první a druhá vlna se zaměřovala především na bílé ženy ze střední vrstvy, třetí vlna, která začala kolem 90.let minulého století a pokračuje do dnes, se zaměřuje spíše na problémy a postavení žen na základě jejich rasy, třídního postavení, věku, sexuální orientace a genderové identity (Evans, 2015). Více se zaobírá tématy genderu, sexuálního obtěžování v zaměstnání i mimo něj a genderovými rolemi a stereotypy, a to nejen co se týká žen, ale velmi často všeobecně se týkajícími problémy celé LGBTQ+ komunity. Nejednou jsem slyšela, že cílem feministek je smazat rozdíly mezi ženami a muži a zbavit tak naši společnost rozmanitosti. Základem pochopení feminismu je ale asi uvědomění, že feminismus má celou a velmi širokou škálu témat. A každý se může zabývat jiným tématem.

2.2 Genderové stereotypy

Genderovými stereotypy jsou označovány především předem určené představy o chování, povaze nebo vzhledu příslušníků určité skupiny lidí. Nejen, že pohlavní znaky jsou u většiny lidí dobře viditelné, ale navíc jsou často podpořené úpravou zevnějšku. Ženy na rozdíl od mužů chodí nalíčené, nosí punčochy atd. Údajně jsou citově zranitelnější, pláčou a jsou hysterické. „Silnější“ pohlaví je údajně racionálnější, rozhodnější, mluví otevřeně a může používat hrubší výrazy, což ovšem u žen není vhodné, jelikož by to vypadalo nežensky (Decardi Valdřová, 2004). Otázkou v tomto tématu však je, co je biologické, dané přírodou, a co nám od dětství vštěpuje společnost a okolí. Existují komunity a národy, kde jsou stereotypy úplně jiné. Sukně nosí muži a živitelkami jsou zase ženy. Příkladem nekompromisního dělení mužských a ženských rolí byl psycholog Sigmund Freud, který se často o ambiciózních inteligentních ženách vyjadřoval jako o „neženských“, což vyhovovalo tehdejšímu obrazu pracovitého, společensky aktivního muže a pasivní ženy v domácnosti. Jednoduše řečeno každá společnost si vytváří nějaký soubor očekávání, norem a obrazů mužství a ženství (Decardi Valdřová, 2004).

Genderové stereotypy jsou zkrátka představy o tom, jaký by muži a ženy měli být a jak by se měli chovat. Snaží se tato pohlaví udržet v určitých rolích, které někomu

jednoduše nevyhovují a jsou překážkou k tomu, aby si žili život podle sebe. Těmito stereotypy jsme obklopeni na každém kroku. Vidáme je v pohádkách, filmech, reklamách, v obchodech... Lidé tyto stereotypy pak bezmyšlenkovitě a bez rozmyslu přijímají a kámen úrazu pak je, když se střetnou s lidmi, kteří si uvědomují, že přijímání těchto rutin není nutné a nevyhnutelné (Jarkovská, 2004).

Uznání rovnocennosti žen a mužů, je věcí, která byla vydobyta dá se říci až v posledních desetiletích. Do té doby jim byly vymezeny naprosto odlišné role. Feministické hnutí na začátku usilovalo především o uznání žen jako občanů a o uznání jejich základních práv, mezi něž patřilo například volební právo nebo právo mít nějaký vlastní majetek. Díky nim vznikl prostor, ve kterém si každý mohl zvolit životní cestu. I ta, ale byla poseta méně viditelnými, avšak daleko zapeklitějšími překážkami (Jarkovská, 2004).

S otázkami genderových stereotypů se úzce pojí i otázka mužů a žen v zaměstnání. Postavení žen a mužů na trhu práce se úzce odvíjí od tradičního chápání společenských rolí. Všeobecně se v naší společnosti očekává, že muž bude živitelem rodiny a žena bude pečovat o děti a domácnost. Toto očekávání už v dnešní době příliš neplatí, protože dva příjmy jsou v dnešní době nezbytností a také je více a více matek samoživitelek. To se nám potvrzuje například i v sociální analýze M. Čermákové z roku 1994, kde výzkum ukazuje, že na otázku „Většina žen dnes musí pracovat, aby pomohly finančně zabezpečit rodinu“ zvolilo odpověď „určitě ano“ zhruba 70 % žen a zhruba 55 % mužů. Zaměstnavatelé však i nadále pohlížejí na ženy jako na potencionální matky. S postupným zapojením žen do pracovního kolotoče se ale podle průzkumů zvyšuje zájem otců a výchovu jejich dětí. To umožňuje i změna zákoníku práce, díky které je od roku 2001 umožněno jít na rodičovskou dovolenou i otcům.

2.3 Genderové role a dělba práce

Jelikož se postavení žen v domácnostech v druhé polovině 20. století změnilo, protože přibývalo žen s placeným zaměstnáním, vyskytla se ve společnosti, ale samozřejmě spíše mezi vědci otázka, zda s touto změnou přišla i změna v domácí sféře a jestli se tedy změnilo i rozložení domácích prací, které vykonávali

především ženy. Empirické výzkumy však ukazují, že ač žena přešla do placeného zaměstnání, většina domácích prací zůstala na ni. To je převážně způsobeno tím, že na domácí práce je pohlíženo jako na „ženskou roli“ a je přehlíženo, že svou náročností se vyrovnává placenému zaměstnání s tím rozdílem, že placené není (Oakley, 1974).

Jednou z nejčastějších výtek proti přístupům, které vysvětlují dělbu práce v rodině je to, že pomíjejí skutečnost, že distribuce zdrojů mezi partnery je strukturálně podmíněna. Tedy například, že ženy a muži mají rozdílná postavení na trhu práce a příjmovou nerovnost a že jsou socializováni do různých rolí a musí tak čelit různým sociálním tlakům. Postoje ke genderovým rolím nebo podpora vzájemného zastupování rodinných rolí mezi partnery, mohou posilovat nebo oslabovat rozhodnutí o dělení rolí na základě ekonomických kalkulací (Chaloupková, 2005, s.60).

Ženy jsou tak nuceny dělat většinu domácích prací pod tíhou argumentů, že muž nosí do společné kasičky více peněz, a tak tedy zřejmě musí více odpočívat, že je to ženská práce, že výchova dětí má být na ženě apod. Ačkoliv participace žen na pracovním trhu stále roste a ženy tak tráví v práci stejnou dobu jako muži, ženy čeká další směna ještě doma a na odpočinek jim nezbývá téměř žádný čas. Ženy však tyto činnosti často vykonávají z toho důvodu, že k nim cítí odpovědnost a berou to jako jeden z prostředků vytváření ženské genderové identity, protože maminka i babička to dělaly stejně.

V posledních letech můžeme sice vidět lehký pozitivní posun v mužském postoji na podílení se na domácích pracích, avšak reálné chování stále neodpovídá rovnosti. Velký vliv na postoje ke genderovému rozdělení rolí mají některé demografické faktory. Na moderní uspořádání má pozitivní vliv vzdělání. Čím vyšší je totiž vzdělání obou partnerů, tím vyšší je šance, že se muž bude více podílet na práci v domácnosti (Čermáková, 1997). Další roli hrají příjmy. Ženy s vyšším příjmem, které nejsou závislé na partnerovy, stráví domácími pracemi všeobecně méně času než ženy, které díky svému příjmu na muži závislé jsou. Nižší příjem muže však automaticky neznamená vyšší míru podílení se na domácích pracích, protože zde stále hraje velkou roli stereotypní definování genderových rolí (Chaloupková, 2005).

2.4 Vliv církve na společnost a genderové otázky

Katolická církev je tradičně patriarchální. Pro církev posvátná kniha, tedy Bible, je psaná především z androcentrického pohledu a zobrazuje především androcentrické představy o životě (Opočenská, 1995). Různé pasáže Bible jsou samozřejmě vykládány různě a v různých kontextech. Stejně tak je rozdílně chápána otázka genderové rovnosti. Mezi častou interpretací patří, že před Bohem jsou si sice všichni lidé rovni, nejsou si však rovni mezi sebou. Ženy tedy neustále balancují mezi několika podobami. V některých očích jsou popisovány čistě jako Panna Marie a jindy jako hříšná Eva, která svedla Adama ze správné cesty. Výklady o ženách jsou tedy často vykládány rozporuplně. Jedni jako by se vyslovovali pro rovnoprávnost žen a druzí zase odkazují na postavení žen závislých na mužích (Doležalová, 2004). Církev má tedy bezpochyby podíl na formování různých společenských skupin a jejich pochopení zbytkem společnosti. Hnutí, která se opírají o církev pak velmi často a rádi usilují o aktivní zasahování a formování některých témat, kterým je například právě téma genderové rovnosti nebo postavení žen a mužů či zasahování do reprodukčních práv žen.

Nejen Bible ale i jiné náboženské texty skýtají ženám i mužům správné chování, které je cestou k dodržování božích zákonů. Dlouhou dobu tak tvoří základ genderových vztahů a rovnosti a ženám připisují roli poslušnou a podřízenou, často vykreslovanou jen jako matku, která svému muži musí být věrná a poskytnout mu potomky. Rozpory mezi mnohými náboženskými texty a jejich interpretacemi zřejmě pocházejí z toho, že byly sepsány postupně, a tak ve Starém zákoně najdeme jiné pojetí ženy než v zákoně Novém.

Například v sousedním Slovensku má katolická církev svobodné působení, a to od roku 2000, kdy byla mezi Slovenskem a Vatikánem podepsána tzv. Vatikánská smlouva. Církev se tak u našich sousedů může nejen veřejně vyznávat, ale také jí smlouva zaručuje, že se může podílet na mravním „formování“ obyvatelstva ve prospěch společného dobra (Hamplová, 2003). To společné dobro jsme již v historii několikrát zaznamenali a nevzešlo z toho nic dobrého. Podobná situace je i u našich dalších sousedů v Polsku, kde má církev také velký podíl na zneprůjemňování situace kolem genderových otázek a omezování práva žen a LGBTQ+ komunity. Češi dle mého názoru nejsou tak nábožensky založení jako naši sousedé, což možná

dokazuje i fakt, že jako jedni z mála jsme zmiňovanou Vatikánskou smlouvu doposud neratifikovali. Proto mám pocit, že ač se církev u nás snaží do genderových otázek zasahovat, větší slovo tu stále mají spíše organizace a hnutí a s nimi politické strany a jejich představitelé.

2.5 Nebezpečí genderových ideologií

Podporovatelé a účastníci takzvaných anti genderových hnutí používají velmi často v otázkách genderové problematiky právě již zmíněný pojem „genderová ideologie“. Jak ale toto spojení chápat? Často je pojmem ideologie označována neutrální ucelená soustava myšlenek (Rákosník, 2002). V Evropě je ale pojem ideologie spíše označení pro jednostrannost a propagandistické rysy soustavy myšlenek (Jandourek, 2001). To je možná důvod, proč aktivisté anti genderových hnutí rádi pojem ideologie používají. Možná jim totiž slouží jako taková nálepka, která předem navozuje pocit něčeho špatného.

O genderových teoriích slyšíme stále častěji, a to jak v médiích, tak i na sociálních sítích a všeobecně ve veřejném diskurzu. Nejčastěji ale o těchto tématech slyšíme v negativním světle. Účastníci negativních diskusí se snaží upozornovat na nebezpečnost praktik „zločinců“, kteří se rovnosti genderu všeobecně věnují a snaží se napravit co jiní pokazili. Když se na to podívám z mnoha stran vychází mi, že odpůrci mají největší strach z demokracie a svobody, za kterou genderové ideologie bojují.

Pokud se v České republice narodíte jako žena, téměř na 100 % platí, že budete mít horší pozici než muž, a to v mnohých odvětvích. Horší plat a postavení v práci, horší kariérní růst, působení v politice. Vaše ženské tělo bude v reklamách pojímáno jinak než to mužské, vaše postavení bude jiné než to mužské (Social Watch, 2019). Ženy jsou zkrátka i v dnešním 21. století vnímány velmi často jako druhořadé. Pokud se po ulici projde žena takzvaně nahoře bez, zřejmě na ní bude téměř každý zírat a jistě se neobejde bez několika urážlivých a sexistických komentářů. Muže ve stejné situaci si možná nikdo ani nevšimne, maximálně mu pár kolemjdoucích věnuje letmý pohled. Stejná situace je i v každodenních reklamách jak v médiích, tak na ulicích. Pro reklamy se často používají polonahé

ženy často doprovázené trapným nevhodným sloganem jako „Potřebujete píchnout?“ u reklamy na půjčku, nebo „Kvalitu poznáte po přerážnutí“ u reklamy na pilu. Takové reklamy lidem, zvláště mužům, přijdou mnohdy naprosto v pořádku. Pak jsou tu ale případy, kdy se společnost pro dámské vložky rozhodne v reklamě pro ukázkou savosti jejich produktu použít barvu červenou, místo obvyklé modré, a do několika dnů jim po odvysílání začnou chodit zprávy, jak je to nepřístupné, dokonce až nechutné, ačkoli je to každodenní běžná a přirozená věc.

Za poslední desítky let se zkrátka životy žen dramaticky proměnily. Ženy prozkoumaly svou ženskou identitu a učinily svůj gender daleko viditelnějším. Genderová ideologie je proto obávaná. Díky ní totiž ženy, feministky a feministé, „vylezly“ ze svých patriarchálních cel a do toho nového světa zvou i všechny ostatní. Mnozí lidé však trvají na tom, že ta pomyslná cela je správná a jediná přípustná (Social Watch, 2019). Problém ale samozřejmě není pouze u žen, které se rozhodly vylézt z ulity, které se rozhodly podílet se na financích rodiny, budovat kariéru nebo jednoduše rozhodovat o sobě a svém těle... Problém nastává i u lidí, kteří se již nestydí za svou odlišnou orientaci nebo jiný způsob života a domáhají se práv stejných jako mají ostatní. Práv na svobodný život, práv na rodinný život a práv na to, být tím, kým být chtějí. Pro jejich smůlu tu však jsou různá hnutí, které se jim v tomto životě snaží bránit a snaží se je zatlačit zpět do té pomyslné cely.

2.6 Původ anti genderových hnutí

Nejprve si řekněme, co anti genderová (chcete-li anti-rodová) hnutí jsou a kde se vzala. Anti genderová hnutí jsou mezinárodní hnutí, která se staví proti genderové ideologii a genderovým teoriím (Kováts, 2016). Podle dostupných zdrojů tato hnutí pocházejí především z katolické teologie začínající kolem 90.let 20.století. Dříve byla ale spíše nenápadnými. Více viditelnými se staly až kolem let 2012-2013, kdy na ně bylo upozorněno díky protestům. Andrea Pető, maďarská historička, ve své knize *Gender and Power in Eastern Europe* nazývá anti genderová hnutí novým fenoménem, který vznikl za účelem nastolení nového světového řádu (Pető, 2021).

Koncept genderové ideologie nemá nějakou společnou definici, protože pokrývá celou řadu problémů. Podle Elizabeth Corredor anti genderová hnutí kombinují

rétoriku genderové ideologie s využíváním existujících rozporů v rámci LGBTQ+ komunity a feministických hnutí. Podle Corredorové hnutí obviňují různé účastníky z toho, že jsou nositeli genderové ideologie včetně například aktivistek a aktivistů za práva žen nebo aktivistek a aktivistů LGBTQ+.

Většina vědců datuje počátky anti genderových hnutí do 90.let 20.století, a to do diskusí katolické církve (Case, 2019). Díky výsledkům z Mezinárodní konference OSN o populaci a rozvoji z roku 1994 a výsledkům ze Světové konference o ženách z roku 1995 došlo k uznání sexuálních a reprodukčních práv (Kuhar, 2017). Svatý stolec (úřad římského biskupa) se tak začal obávat, že to povede například k tomu, že umělé ukončení těhotenství bude bráno jako lidské právo a dále se například báli normalizace homosexuality. Termín gender byl pak chápán jako prostředek k napadení přirozené rodiny (Kuhar, Paternotte, 2017). Myšlenky anti genderových hnutí se tak vytvářeli zhruba do roku 2003, ale protesty, které by souvisely s těmito hnutími se ve většině evropských zemích objevili až kolem roku 2012 (Kuhar, Paternotte, 2017).

Co tedy příslušníkům anti genderových hnutí ve světovém měřítku vadí konkrétně? Oponují například reprodukčním právům, tedy například potratům, dále právům LGBTQ+ komunity, jako jsou sňatky lidí se stejným pohlavím (Rawluszko. 2019). Tato hnutí také vedou kampaně proti sexuální výchově na školách nebo genderovým studiím na vysokých školách (Abdou, 2021).

Někteří podpůrci anti gender hnutí často považují genderovou ideologii za totalitní ideologii a nestydí se říci, že je horší než komunismus nebo nacismus, díky kterým umírali statisíce lidí. Genderová ideologie je pak podle nich prosazována, aby podkopala a zničila rodiny, katolickou církev nebo celé národy (Kováts, 2016).

2.7 Anti genderová hnutí v ČR a SK

Na ulicích vidáme jejich billboardy nebo stánky. Na sociálních sítích nám naskakují reklamy a některá z nich mají například vlastní časopisy. Řeč je o anti genderových hnutích, která nás konfrontují na mnoha místech. Většinou se jedná o neziskové organizace, které se snaží přinést změnu v legislativě a tím ohrožovat svobodný život lidí, především například žen nebo LGBTQ+ komunity. Snaží se například

prosadit zákazy sexuální výchovy na ZŠ, zákazy manželství a adopci pro homosexuální páry, zákazy potratů a jinak zákazy genderově velmi citlivých témat. Nejedná se však pouze o neziskové organizace, strůjci jsou také například členové církve, politické strany a také města či obce, které se tato hnutí rozhodnou podporovat.

Zaměříme-li se na sousední Slovensko, významnou roli v genderových otázkách hrálo například referendum o ochraně rodiny z února roku 2015. Referendum se týkalo výlučnosti manželství pro heterosexuální páry, zákaz adopce dětí pro lidi se stejným pohlavím a také se týkalo například „ochrany“ dětí před výukou o sexuálním chování (ČT24, 2015). Proti referendu se silně ohradila organizace na ochranu lidských práv Amnesty International, podle které by referendum vedlo ke zpátečnickému kroku v otázkách lidských práv a sexuální výchovy ve společnosti a také k diskriminaci. Referendum ale tehdy nedostalo dostatek hlasů, a tudíž bylo neúspěšné a neplatné. To však mělo za následek vlnu nesouhlasu odpůrců a odpůrkyně genderových teorií, kteří se snažili zabránit úspěchu kampaní orientovaných „pro-gender“. Tito odpůrci pak většinou patří k nějakému anti genderovému hnutí, církvi nebo politické straně.

Situaci na Slovensku z roku 2015 bych přirovnala k situaci u nás v Česku na jaře 2021. Zde se ve sněmovně probíral návrh o uzákonění manželství pro homosexuální páry. S tím se debatovalo též o ukotvení ochrany manželství jako svazku pro muže a ženu. K uzákonění manželství pro homosexuální páry zatím nedošlo, ale debaty o těchto tématech rozvířily hladiny medií i sociálních sítí. V jednu chvíli česká média vypadala, že v nich političtí představitelé hrají hru, jak nejvíce urazit LGBTQ+ komunitu. Podle mnohých by se asi stal vítězem předseda hnutí SPD Tomio Okamura, který se nestyděl před novináři říci, že „Kdyby ho v dětství adoptoval homosexuální pár, raději by skočil z okna“ (iDNES.cz, 2021 [online]).

Anti genderová hnutí bychom možná mohli nazvat řekněme „konzervativním“ proudem společnosti, který se snaží zabránit prosazování a podporování jakýchkoli změn, které by podpořili všeobecně genderovou ideologii. Otázkou pak zůstává, zda jsou jejich praktiky čisté, nemanipulativní a proč se skrývají za hesly navozující pocit pomoci a bezpečí.

O vlivu těchto organizací a hnutí nemůže být pochyb. Nejen, že v různých městech narážíme na jejich reklamy, billboardy a slogany. Spousta organizací má i své webové stránky. Jsou též aktivní na sociálních sítích, kde například Aliance pro rodinu má zhruba 10 tisíc sledujících, slovenská „verze“ pak něco přes 13 tisíc sledujících. Možná si řekneme, že 13 tisíc lidí proti tomu, kolik uživatelů Facebook má a používá, je málo, ovšem když si uvědomíme, že tito lidé mají rodiny a přátele, kterým mohou prezentovat informace a dezinformace z těchto sítí, číslo se nám pomalu ale jistě rozroste. Slovenské občanské sdružení Fórum života a české Hnutí pro život se pak na sociálních sítích pohybují okolo 8 tisíc sledujících. Sociální sítě a webové stránky poskytují největší zdroj textů a článků k analýze. Právě tady organizace a hnutí nejvíce prezentují své „proti genderové myšlenky“ i za pomoci například známých osobností. Některá hnutí jako například Hnutí pro život vydává i svůj časopis.

Velmi často jsou zástupci těchto hnutí zváni do různých televizních pořadů, diskusí a rozhovorů a také do veřejnoprávních rádií. Tím můžou znovu ovlivňovat další a další sledující a posluchače. Tito zástupci nebo mluvčí často veřejně propagují nepravdivá či zavádějící tvrzení, jako například to, že je správné zakázat interrupce, protože si pak mladí dají větší pozor, jako to řekla tisková mluvčí Hnutí pro život Zdeňka Rybová v Českém rozhlasu (plus.rozhlas.cz, 2020, [online]). Bohužel se stává i to, že si zástupce, předsedy a mluvčí těchto hnutí zvou například i odborné společnosti nebo politické strany, což poukazuje na jejich vzájemnou provázanost a na snahu prosazovat svou agendu bez ohledu na fakta.

3 Metodologická část

Cílem bakalářské práce je zanalyzovat sebe prezentaci a strategie jmenovaných „proti genderových“ hnutí, které se pomocí různých manipulativních a emočně zabarvených hesel snaží o zrušení legitimity současných právních možností LGBTQ+ komunity i práv žen a které se aktivně snaží o znemožnění prosazování nových právních systémů, které by této komunitě zajistili šanci na svobodný život. V této části popíši vybranou metodu, díky které jsem vypracovala analytickou část

práce. Také stručně vysvětlím, podle kterých kritérií jsem vybírala zvolené organizace, webové stránky a zvolené texty.

Vybrané organizace jsem volila především podle jejich významnosti vyplývající z jejich nejvýraznější prezentace v mediálním prostoru. Vybrané organizace jsou velice aktivní v českém a slovenském občanském prostoru a významně zasahují do veřejného i politického zde žijících lidí, ať už tím, že pořádají různé pochody nebo akce směřující k podpisu petic a prohlášení, navrhuji zákony nebo přispívají k jejich připomínkování, nebo také aktivně vystupují v médiích se svou agendou.

3.1 Prameny a data

Jelikož se v mé práci, jak už jsem několikrát zmínila, zaměřuji na poměrně novodobé téma anti genderových hnutí a samozřejmě na jejich propagátory, šířitele a podporovatele, budu v práci analyzovat dostupné texty o těchto hnutích. Zaměřím se zejména na jejich webové stránky, sociální sítě a zanalyzuji i jejich časopisy, pokud je daná organizace tiskne. Pro svou práci jsem si vybrala konkrétně tyto organizace a hnutí: Hnutí pro život ČR, Aliance pro rodinu, politická hnutí Trikolora a SPD a občanské sdružení Fórum života SK. Co se týče sousedního Slovenska, široké pole působnosti tam má především církve, která se silně prodírá i do politického života. Ve své práci se ale této problematice věnovat nebudu a svou pozornost k našim sousedům budu směřovat přes občanské sdružení Fórum života (velmi podobné „našemu“ Hnutí pro život) působící na Slovensku, kde rovněž stejně jako u nás funguje organizace Aliance pro rodinu (Aliancia za rodinu).

Moje sledování zmíněných organizací a jimi produkovaného obsahu probíhalo od července 2021 do února 2022. Sledovala jsem především sociální sítě daných organizací, tedy Facebook a Instagram. Dále jsem také sledovala webové stránky daných organizací a u Hnutí pro život jsem analyzovala jejich oběžník, dostupný ve Studijní a vědecké knihovně HK, jehož nejnovější čísla jsou dostupná též na jejich webových stránkách. U analýzy slovenských hnutí jsem narazila na nedostatek zdrojů, tudíž jsem analyzovala především sociální sítě zmíněného hnutí. Tohoto nedostatku jsem si vědoma. Kdybych analýzu dělala znovu, asi bych Slovensko vynechala a zaměřila se čistě jen na anti genderová hnutí v ČR. U všech

zmíněných zdrojů jsem nemusela řešit žádné souhlasy s analýzou, jelikož jde o čistě veřejně dostupné zdroje.

Celkově jsem analyzovala všechny instagramové a facebookové posty za poslední dva roky všech hnutí, které jsou na sociálních sítích. U Hnutí pro život jsem analyzovala všechny dostupné oběžníky od roku 2015, kterých bylo více než 25 a také webové stránky hnutí, které jsou především u politických hnutí pravidelně aktualizovány.

4 Obsahová analýza

Jako hlavní analytickou metodu pro analyzování zmíněných hnutí a jejich sebe prezentaci jsem si zvolila metodu obsahové analýzy. Obsahová analýza je jedna z technik analýzy dokumentů, která směřuje k uspořádávání a odhalování informací v písemných materiálech nejrůznějšího druhu, v mém případě v časopisech, na webových stránkách, sociálních sítích a případně rozhovorech a článcích (Sociologická encyklopedie). Je postavena na popisu obsahu sdělení. Margrit Schreier ve své knize o obsahové analýze uvádí, že data, která analyzujeme, nikdy nemluví sama za sebe a nemají nějaký konkrétní význam. Význam je podle ní něco, co my jako příjemci přepisujeme slovům, která čteme a vidíme. Spojujeme tak vnímání analyzovaného materiálu s naším vlastním individuálním pohledem a tím, co o daném tématu víme, se kterými situacemi se setkáváme a jak se zrovna cítíme.

Jan Miessler zase navrhuje analýzu na základě významu. Podle něj je výhodou oproštění se od závislosti na formálních lingvistických kategoriích, na jejichž základě by byl kódován obsah, díky němuž má analytik prostor pro vlastní definice významových jednotek, které se v textech opakovaně vyskytují a proměňují (Miessler, 2008)

Některá data uvádějí, že než o metodu analýzy jde o techniku. Mnoho slov textu je tříděno do podstatně méně obsahových kategorií (Weber, 1990). Obsahová analýza navíc nedovoluje ignorovat část dat, které do výzkumného vzorce nějakým

způsobem nezapadají. Je ale potřeba si dát pozor na vyvozování závěrů z počtu výskytu určitých kategorií. Četnost daných slov se jednoduše nerovná důležitosti.

Cílem obsahové analýzy je porozumět původnímu textu, který analyzujeme, a co nejpřesněji vniknout k podstatě daného sdělení. Většinou je potřeba vybrat z analyzovaných textů tyto informace (Lidmila, 2009):

- Obsah, předmět a téma daného textu
- Prostorové hledisko textu
- Čtenářské určení
- Formu dokumentu

Díky tomu můžeme vyčlenit určité části textu, které však zachovávají uspořádání původního textu. Výsledkem takové analýzy pak může být vyjádření obsahu textu v přirozeném jazyce nebo souhrn údajů daného „jazyka“.

Pro účely této bakalářské práce jsem tedy provedla kvalitativní obsahovou analýzu zmíněných pramenů vztahujících se k působení anti genderových hnutí v ČR a SK. Zaměřovala jsem se především na vyhledání společných témat, na které hnutí naráží. Především pak na problematiku komunity LGBTQ+ a omezování práv žen. Nejprve jsem se informovala na webových stránkách hnutí a sledovala, jaké jsou mé možnosti analýzy. U politických hnutí jsem vždy sledovala jejich program a také jejich vyjadřování k určitým situacím nastalým okolo LGBTQ+ komunity ve společnosti a politice. U hnutí pro život jsem si ve Studijní vědecké knihovně v Hradci Králové vyžádala tištěné oběžníky od roku 2015. Sociální sítě jsem analyzovala pomocí vlastních sociálních sítích a používala jsem pouze veřejné příspěvky na které jsem nepotřebovala žádné povolení. K analýze jsem tedy nepoužívala žádný software.

5 Analytická část

V analytické části nejprve představím všechna hnutí, která jsem analyzovala. Krátce představím jejich historii, cíle, prezentaci a témata, kterými se zabývají. Analýza bude tvořena tématy, které daná hnutí nejvíce spojují a která jsou na jejich prezentaci nejvíce viditelná.

5.1 Hnutí pro život

Hnutí pro život je spolek, který byl formálně založen roku 1992. Dle vlastních slov tento spolek usiluje o společenský respekt k životu nenarozených dětí. Snaží se předcházet zbytečným potratům a pomáhat ženám, které se cítí být nuceny k potratu, tedy ukončení těhotenství (Hnutí pro život ČR). Dále se prezentují jako spolek, který se podílí na osvětě a spolupracuje na legislativních změnách.

Od roku 2001 hnutí organizuje tzv. Pochod pro život. Nutno dodat, že takového pochodu, který probíhá v Praze, se účastní až 10 tisíc lidí. Od roku 2006 hnutí také provozuje Linku pomoci, na které poskytuje intervenci těhotným ženám (případně jejich rodinám). V roce 2014 se hnutí pokusilo podat žalobu na Státní úřad pro kontrolu léčiv pro prodej pilulky sloužící k potratu. Se žalobou však neuspěli (ČT, 2014).

Sdružení reprezentuje konzervativně katolický proud. Mimo snahy o zákaz potratů velmi usilovně bojují i pro potlačení práv pro celou LGBTQ+ komunitu. Podíváme-li se do historie, vidíme hned několik výrazných akcí, kterými se tak snaží učinit:

- Roku 2003 vydali český překlad knihy Terapie homosexuality od křesťanského psychologa. Tyto výtisky pak zaslali do českých škol. Pokračování názvu knihy je – Rádce pro postižené a poradce. Stačí název pro pochopení problematiky této knihy.
- Roku 2011 uspořádali Pochod pro rodinu, který měl být protestní akcí proti Prague Pride (Pochodu hrdosti).
- V roce 2013 se přihlásili k usnesení podporující ruský zákon proti gay propagandě – kriminalizování demonstrací na obranu LGBT a distribuce materiálů o LGBT (LGBTQ+) komunitě.
- Dále se například vyslovili proti možnosti osvojení dítěte homosexuálními páry.

V posledních letech se ale hnutí více zabývá problematikou potratů.

Zhruba pětkrát ročně vydává toto hnutí oběžník, ve kterém se věnují současným řekněme bioetickým otázkám a kde se zabývají jak aktivitami spolku, tak vývoji rodičovství a potratů v současné době. Právě tento oběžník a jeho obsah bude níže

analyzován, stejně tak jako internetové stránky tohoto spolku (respektive jejich sebe prezentace).

Jako první se tedy v této práci podíváme na analýzu oběžníku spolku Hnutí pro život ČR. Věnovat se zde budu především číslům, která vyšla v roce 2021, ale pro dokázání plynulosti problematiky zabrousíme i do let minulých. Téměř každé vydané číslo začíná stejně. Slova se ujme předseda spolku pan Radim Ucháč. Jeho sloupek na půl strany je každé číslo zhruba o tom samém. Někdy popisuje příběh jisté těhotné ženy v nesnázích, kde ženu nepojmenuje ani křestním jménem (což na důvěryhodnosti daného příběhu moc nepřidá), a která mu ze srdce děkuje, jak jí jeho spolek pomohl v nelehké životní situaci. Jindy se pan magistr Ucháč zase věnuje aktuálním tématům, která víří internetové nebo politické vody.

„Člověk vytváří realitu, která ho popírá“ (Berger, Luckmann, 1999, s.91). I takto bychom mohli začít následující text o oběžníku HPŽ ČR. Pomocí něj totiž právě toto hnutí nějakým způsobem utváří charakter svého hnutí a definuje se jako reálný objekt, který je zasazen do reality každodenního života. V každém čísle můžeme pozorovat boj dobra a zla, tedy spíše jejich vymezování, kritiku nepřírozeného a nerovnovážného života do kterého podle hnutí patří potraty, homosexualita nebo rozdílný sexuální život. S každým dalším číslem jsou příznivcům HPŽ vštěpovány určité normy života, které jsou podle hnutí správné a jakékoliv individuality nejsou přijímány. Více si však ukážeme dále v analýze.

5.2 Trikolora

Trikolora je politická strana, která byla založena roku 2019. Původně byla strana založena jako hnutí občanů Václavem Klausem mladším. Ten byl dříve členem strany ODS. Postupně však byly výroky syna bývalého prezidenta České republiky tak odlišné s postoji strany ODS, že došlo k jejich „rozkmotření“.

Představitelé prezentují stranu jako společensky konzervativní politický subjekt. O této politické straně je více než známo, že se staví negativně k jakémukoliv rozšiřování práv LGBTQ+ komunity, ať už jde o stejnopohlavní manželství nebo změnu pohlaví. Negativně se však staví také k otázkám klimatu, respektive

lidskému vlivu na současné klima. Trikolóra je politická strana se silně euroskeptickým postojem. Odmítají euro, požadují reformaci Evropské unie a usilují v čele se Zuzanou Majerovou Zahradníkovou o vystoupení České republiky z unie. Dalšími prioritami, které prosazují je například zrušení zákazu kouření v restauracích nebo snížení daní podnikatelům.

Mezi velmi oblíbená hesla zakladatele Václava Klause mladšího a jeho nástupkyně patří například „přišel čas vrátit tuto zemi lidem, kteří pracují, platí daně a vychovávají děti“, zvláště pak zdůrazňování „přišel čas vzít si naši zemi zpět“ (Bartoniček, 2019).

Podíváme-li se na program Trikolóry, všimneme si hlavních třech oblastí, kterými se prezentují – Bráníme normální svět, Normální je pracovat, ne čerpat a České zájmy na prvním místě (Trikolóra [online]). Už z názvu těchto bodů je značné, že se snaží ukázat na potencionální zlo číhající na každém našem rohu a vrátit politiku zpět do „normálu“. Slovo „normální“ je u nich velmi často používaným pojmem, a to nejen v programu ale i na volebních plakátech.

V části „Bráníme normální svět“ se hnutí Trikolóra věnuje především školství, zdravotnictví, dopravě nebo právu.

„Stát má sloužit lidem, nikoliv se je snažit vychovávat. Politiky si neplatíme, aby vymýšleli nesmyslné vyhlášky a zákony. Právních předpisů má být málo, ale mají být všeobecně respektované. Stát má zaručovat základní (negativní) práva – tedy právo na život, svobodu a vlastenectví. V drtivé většině aktivit náleží státu zdrženlivost (Trikolóra, [online]).

K výroku – ...*tedy právo na život, svobodu* (..) – se vrátíme v analýze níže.

V části „Normální je pracovat, ne čerpat“ se zase hnutí zabývá především ekonomikou, podnikáním, financím všeobecně nebo zemědělstvím.

„Bohatství společnosti vzniká spontánními aktivitami svobodných lidí (a firem), nikoli regulacemi, dotacemi nebo přerozdělováním. Daně mají být nízké a přehledné. Zrušíme zbytečné a nefunkční či vysloveně nebezpečné instituce a úřady. Budeme dlouhodobě, radikálně snižovat výdaje státu“ (Trikolóra, [online]).

To slibuje hnutí v druhé části. Těžko říct, jak by cílů chtěli dosáhnout a jaké například instituce považují za vysloveně nebezpečné. Pokud by podle slibů zrušili daně a jiné věci, nějak z jejich programu nechápu, kde by pro tento stát chtěli brát finance.

Třetí část programu Trikolóry je věnována obraně, kultuře, rozvojem nebo například policií.

„Demokracie je národní záležitostí. Lidé musí mít možnost demokraticky kontrolovat veřejnou moc. O českých zákonech musí rozhodovat čeští politici, kteří skládají účty českým voličům. Ne nikým nevolení úředníci, aktivisté a lobbisté. Občanské svobody českých občanů jsou dnes v největším ohrožení za posledních 30 let. Náš život se odehrává v České republice, řešme tedy především tuzemské problémy a zájmy, nikoli zájmy někoho jiného (příkladem nám může být Maďarsko a Polsko)“ (Trikolóra, [online]).

Zde je zajímavé, jak Trikolóra neustále předhazuje zbytečnost úředníků. Kdo by se tedy věnoval lidem na potřebných úradech, kdybychom všechny úředníky vyhodili? Také se tu v mých očích drobně prolíná Hnutí pro život, jelikož Trikolóra zde uvádí jako příklad příkladné politiky Maďarsko a Polsko, kde právě politici značně omezují svobodnou volbu svých občanů například zákazy ohledně potratů a LGBTQ+ komunity.

Na všech těchto částech můžeme vidět, jak hnutí v čele s Klausem mladším má snahu především bránit „normální svět“ a naše tradice. Netají se tím, že do toho normálního světa, který si představují, zkrátka nepatří homosexuálové a už vůbec ne s dětmi nebo v manželství. Manželství osob stejného pohlaví je podle nich útokem na tyto naše „tradice“. To je však v rozporu s jejich velmi často používaným slovem „svoboda“. Protože například podle filozofa Weischedela je svoboda „možností, případně schopností volit, rozhodovat se a jednat podle své vůle, ať je jakákoli a nést za to přiměřenou odpovědnost“ (Weischedel, 1999).

5.3 Aliance pro rodinu

„Jsme jediná organizace v ČR, která lobuje za zájmy českých rodin. Naším cílem je země přátelská rodině. Denně pracujeme na tom, aby politici nezapomněli, že na silných a samostatných rodinách se dá budovat lepší budoucnost pro všechny“ (Alipro.cz, [online]). Tento příjemný úvod si přečtíme, navštívíme-li webové stránky Aliance pro rodinu. Jedná se o nástupnický spolek Výboru na obranu rodičovských práv, který vznikl v roce 1995. Jeho cílem bylo zabránit zavedení sexuální výchovy na školách, což se jim z části povedlo. Dnes prosazují jiné cíle, a to především potlačení práv homosexuálů a celé LGBTQ+ komunity, ač pod zavádějícím názvem Aliance pro rodinu, která svým názvem evokuje nějakým způsobem klid, bezpečí a „dobro“. Aliance pro rodinu (dále ALIPRO) se snaží především zabránit otevření manželství pro homosexuály, a to například tím, že usilovně sbírají podpisy na své petice pro podporu návrhu do poslanecké sněmovny. Děje se tak například pod záštitou biskupů po celé zemi, kdy faráři k podpisům vybízejí přímo v kostelech nebo na webových stránkách svých farností (Jsme fěr, [online]).

Sama aliance se prezentuje jako celospolečenské hnutí na podporu manželství a rodiny. Jejich cílem je:

- Dosáhnout společenské, kulturní, sociální a legislativní podpory a respektu pro rodinu založenou na manželství muže a ženy
- Uchovat jedinečné místo manželství ve společnosti
- Poskytnou mladým lidem dostatečné a vyvážené informace
- Vždy upřednostňovat právo dítěte vyrůstat v kompletní a stabilní rodině s matkou a otcem
- Podporovat spolupráci rodičů a školy ve výchovně-vzdělávacím procesu a další...

Všechny cíle by zněly šlechetně a krásně, kdyby za nimi nebylo potlačování a znevýhodňování práv nejen LGBTQ+ komunity, ale tomu se budu více věnovat v další části bakalářské práce.

A co že tedy ALIPRO hlásá? Boj za práva dětí. Vypadá to však, že nehodlají bojovat za práva dětí z „duhových“ rodin. Pro tyto bráněné děti zřejmě není nejdůležitější to, zda mají co jíst, zda jsou v bezpečí, mají přístup ke vzdělání nebo jednoduše žijí v harmonické milující rodině. Dětem podle aliance nejvíce pomůže

to, když dojde k ústavní definici manželství jako svazku muže a ženy (pravo.21, [online]). Jakákoli jiná definice by podle nich znamenala snad až otevřenou cestu k obchodu se ženami a dětmi.

Velmi se také angažují ve školství, kdy rádi hlásají například o nebezpečnosti genderové ideologie hrozící z každé příručky, která by snad jen mohla naznačovat, že dítě (žák, student) by si mohlo vybrat budoucí vzdělání ne podle toho co se hodí a patří k danému pohlaví (muž by přeci neměl dělat chůvu a žena by přeci neměla být řidičkou kamionu) ale podle svého talentu a toho, co by si opravdu přálo dělat.

Aliance pro rodinu má stejně tak jako Hnutí pro život „svůj“ den. Konkrétně každoročně pořádá Den pro rodinu (případně Den pro rodinu a manželství). Tento den má být oslavou krásy rodiny. Sama aliance o svém dni hovoří takto:

„Chceme zachovat privilegované postavení rodiny založené na manželství muže a ženy, protože je to nejlepší prostředí pro děti“.

„Koncert, soutěže, občerstvení a mnohem více... Záleží nám na tom, abyste se i vy cítili povzbuzeni, že denně pečujete o své děti...“

„Odmítáme ideologické manipulace našich dětí prostřednictvím školního vzdělávání a veřejnoprávních médií“.

Tento den by byl krásným krokem k oslavě rodiny a dětí, plný štěstí, smíchu a zábavy, kdyby však nebyl postaven tak, že nadřazuje tu jednu jedinou správnou formu rodiny nad těmi jinými.

5.4 SPD

Politické hnutí SPD, jehož celý název je Svoboda a přímá demokracie bylo založeno roku 2015 poslanci Tomiem Okamurou a Radimem Fialou. Strana je zařazena spíše na krajní pravici a projevuje se výrazným hlásáním k vlastenectví, které se projevuje především odporem k imigraci, vystoupení z Evropské unie nebo z NATO (North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance). Podle svých slov je jejich hlavním programem „prosazení přímé demokracie a odpovědnosti politiků do politického systému ČR a důsledná obhajoba národních

zájmů naší země“ dále také jsou proti „zvyšování daní a pro hájení zájmů lidí, kteří poctivě pracují nebo podnikají“ [iDNES.cz 2015, online].

Samo hnutí se prezentuje takto:

„Hnutí Svoboda a přímá demokracie je politické hnutí, které prosazuje zásadní ústavní a legislativní změny směřující k obraně svobody a demokracie v České republice (...) Stát musí být garantem jejich bezpečí (občanů) a strážcem práva a svobody. Prosazujeme systém sociální solidarity společnosti k potřebným“ (SPD.cz, [online]).

Už jen jejich sebeprezentace trochu mluví sama proti sobě. Dále jejich sebeprezentace pokračuje takto:

„Podporujeme tradiční hodnoty naší společnosti a považujeme fungují rodinu za její podstatu. Rodina zasluhuje ochranu a podporu. Za základ rodiny považujeme tradiční svazek muže a ženy. Odmítáme propagaci a podporu názorů a chování, které ohrožují fungování rodin a výchovu dětí v rodině. Podporujeme systém rovnováhy občanských svobod a povinností. Občané mají právo na ochranu svého soukromí, identity, osobních informací a dat před preventivním špehováním státu. Občané mají právo sdílet a využívat svobodně informace na internetu, pokud se to nedotýká práv a svobod jiných občanů“ (SPD.cz [online]).

V tomto odstavci hnutí absolutně neskrývá svůj odpor k LGBTQ+ komunitě. Hrdě se hlásají k tomu, že jiná rodina než ta, kde je muž, žena a děti zkrátka neexistuje. A že snad jakákoli jiná forma rodiny je nejen nesprávná ale snad i pohoršující. Zároveň v další větě hlásají, jak podporují svobodu a ochranu soukromí? Lidé z LGBTQ+ komunity ale díky jejich propagaci tedy právo na svobodný život nemají. Pokud hnutí skutečně záleží na svobodě občanů naší republiky, nemělo by jim záležet na svobodě VŠECH občanů bez ohledu na orientaci? Zároveň mi to nedá a musím se pousmát při větě „občané mají právo sdílet a využívat svobodně informace na internetu“. Sama mám zkušenost se sociálními sítěmi hnutí SPD, kdy jsem v jednom komentáři slušně vyjádřila svůj názor na téma rodičovství a homosexuálové tím, že jsem si dovolila vyjádřit svou podporu těmto rodinám. Od

té doby jsem na Facebooku hnutí SPD takzvaně „bloknutá“ a nemám právo ze svého profilu komentovat jakékoli jejich příspěvky.

„Nehlásáme nenávisť k žádnému národu, rase, kultuře, nebo náboženství“ (SPD.cz, [online]).

Záhy ale opět připomínají, že oni přeci vlastně nikoho nedegradují ani neznehodnocují.

5.5 Fórum života SK

Fórum života je občanské sdružení, které sídlí v Bratislavě a vzniklo roku 2003. Zaměřuje se na respektování lidského života od početí do přirozené smrti a na podporu rodin jako optimálního místa pro vznik a rozvoj lidského života. V současnosti Fórum života sdružuje zhruba 34 organizací a několik desítek osob. Sdružení je členem Fóra křesťanských institucí a členem Human Life International.

Sdružení podobně jako „naše“ Hnutí pro život vydává periodikum Spravodaj občianskeho združenia Fórum života, kde informuje podobně jako HPŽ ČR o různých Pro-Life aktivitách nejen na Slovensku, ale také v zahraničí. Reflektuje různé názory a události, které jsou spjaty s problematikou bioetiky a také poskytují informace o různých akcích a například linkách pomoci.

Samo sdružení se na svých webových stránkách prezentuje jako sdružení, jehož cílem je chránit každý lidský život od početí po přirozenou smrt. Svě cíle pak prezentují takto:

„Hlavným cieľom a poslaním Fóra života, o.z., je chrániť každý ľudský život od počatia po prirodzenú smrť. Tento cieľ napĺňame v troch oblastiach:

- **Prevencia** – poskytujeme informácie o dôstojnosti človeka od počatia po smrť, prenatálnom vývine dieťaťa, práve na život od počatia, ohrozeniach ľudského života, realite umelého potratu, ďalej o prirodzených metódach plánovania

rodičovstva, vzťahoch založených na skutočnej láske, zodpovednosti a rešpektovaní ľudskej dôstojnosti.

- **Advokácia** – *dvíhame hlas za ochranu tých, čo sa sami nedokážu brániť. Snažíme sa presadzovať a podporovať legislatívu, ktorá rešpektuje ľudskú dôstojnosť každého človeka od počatia po prirodzenú smrť.*
- **Konkrétna pomoc** – *pomáhame pri riešení ťažkých životných situácií žien a ich detí, nízkných, chorých a slabých.*“ (*forumzivota.sk, [online]*)

Už v prvej odrážke si môžeme všimnúť, jak si združenie odporuje. „poskytujeme informácie (...) o prirodzených metódach plánovania rodičovství“ – zde narážime na problematiku homosexuality, pretože združenie se netají tím, že rodina s homosexuálními rodiči není plnohodnotná a je nepřirozená. V další větě – „vztazích založených na skutečné lásce“ – si tedy vlastně protirečí. Jako „skutečnou“ lásku a tedy i „správný“ typ vztahu toto hnutí definuje pouze lásku či vztah heterosexuální, nikoli homosexuální.

Na jejich webových stránkách si též můžeme přečíst jejich misi. Ta podle nich spočívá v tomto:

„Bránime tých, ktorí sa sami nedokážu brániť. Snažíme sa presadzovať legislatívu, ktorá rešpektuje ľudskú dôstojnosť každého človeka a podporovať manželstvo a rodinu ako základnú bunku spoločnosti.

Poskytujeme informácie o dôstojnosti človeka od počatia po smrť, o prenatálnom vývine dieťaťa, o ohrozeniach ľudského života, o realite umelého potratu a o prirodzených metódach plánovania rodičovstva.

Pomáhame pri riešení ťažkých životných situácií žien a ich detí, nízkných, chorých a slabých.“ (*forumzivota.sk, [online]*)

Fórum života SK je i podle svých cílů tedy velmi podobné našemu Hnutí pro život. Stejně jako HPŽ ČR organizuje sdružení své akce. Například 25. března se nese v duchu mezinárodního Dne počatého dítěte, který má být vzpomínkou na všechny nenarozené lidské bytosti. V tento den sdružení pořádá různé akce jako Pochod za život apod.

5.6 Srovnání problematiky daných hnutí v postavení k genderové ideologii a LGBTQ+ komunitě

5.6.1 Co je „normální“ a „přirozené“?

Použijeme-li slovo „normální“, evokuje to v nás něco, co je „přirozené“ a tím pádem to vnímáme i jako správné. Toto slovo je velmi oblíbené ve společenském i politickém kontextu. Chceme přeci žít správně a normálně, a proto tato slova nějak podvědomě automaticky následujeme. Hnutí, která jsem představila v této bakalářské práci je používají hojně. Na webových stránkách, v tištěné propagaci, billboardech nebo na svých propagačních stáncích. Pojďme se tedy podívat, jak ho používají jednotlivá hnutí.

V této manipulaci jednoznačně vede hnutí Trikolóra. Nadneseně můžeme říct, že slovo normální používají snad v každé větě. Ještě ani neotevřeme jejich celý program a už na nás slovo „normální“ křičí u dvou ze tří programových pilířů – „Bráníme normální svět“ a „Normální je pracovat, ne čerpat“. Co ale podle hnutí Trikolóra je tedy normální? Co to slovo znamená? Ano, z jejich dalších programových bodů můžeme vyhodnotit, že slovo „normální“ je pro ně asi velmi blízké slovu „tradiční“, to znamená normální rodina = tradiční rodina – muž, žena a děti. Ale co znamená „normální svět“. Domnívám se, že hnutí Trikolóra používá toto slovo jako automanipulaci. Jako něco, co bude volič následovat, aby se necítil jiný = nedobry, nesprávný. Zároveň v současnosti neexistuje článek či zdroj, který by význam slova „normální“ nějak jasněji definoval.

Stejný problém nacházím u Hnutí pro život ČR. Zde se však problém slova „normální“ převádí na problém slova „přirozený“. Respektive nejčastější spojení „přirozená žena“. V každém čísle najdeme nějaké poznámky k tomu, jak by taková

žena měla být přirozenou a jaké je její přirozené chování. Přirozená žena je zde vyobrazována stereotypním chováním a podřizováním tomu, co se od ženy očekává. Tedy rodit děti a pak je opečovávat. Také vyobrazují, jak je přirozené, mít děti více, že to tak ženy prostě chtějí.

„Ženy často vyjadřují smutek, že děti samy neměly více, nebo zmiňují, že se jim nedaří manžela přesvědčit, aby měli třetí dítě“
(oběžník HPŽ, 1/2021, s.10).

Na druhou stranu však HPŽ nepoužívá ve svých oběžnících ženy jako konkrétní aktérky daných činů, mluvíme-li o antikoncepci nebo potratech. Na jednu stranu tedy hnutí neustále připomíná, že je „přirozené“ mít hromadu dětí, že je to pro ženu radost, naplnění jejího života. Ale na straně druhé, mluví-li se o antikoncepci nebo potratu, o ženách se nezmiňují, jako by se jich to netýkalo. Neustále připomínají, jak vláda a různé organizace ženám antikoncepci vysloveně vnucují, ne-li jí rozdávají na ulicích, ale nevidíte ani zmínku o tom, že by snad nějaká žena antikoncepci sama chtěla. Snaží se poukazovat na šíření antikoncepce v zemích jako je například Keňa.

„Mnoho organizací zuřivě šíří antikoncepci. Dokonce se snaží rozdávat antikoncepci dívkám bez vědomí rodičů. Vládní ministerstva pro zdraví a plánování mají zavedenou politiku na redukci populace – takže vláda prosazuje antikoncepci pro tento účel. Zajímavostí je, že antikoncepce je ve státních zdravotnických střediscích dostupná zdarma, kdežto léky na běžné infekce nemusí být vůbec k mání“ (oběžník HPŽ, 1/2015, s.11).

Konkrétně v Keni je velmi rozšířen virus HIV a AIDS. Touto nemocí tam trpí zhruba každý sedmý Keňan. Takže to, že tam organizace šíří antikoncepční prostředky jako jsou prezervativy, by mělo HPŽ spíše ocenit, pokud bojují za právo na život pro každého. Zvláště pak pro děti, které tam na AIDS umírají. Hnutí však zastává názor, že plodit děti ve velkém je zkrátka přirozené, protože Bůh to tak chce.

Podle hnutí je přirozená žena automaticky matkou, to je to důležité spojení – žena = matka. A jak se hnutí tedy staví k neplodným ženám, když přirozené je plodit? Hnutí ve svých oběžnících signalizuje, že neplodnost není bezvýchodnou situací a

že se dá léčit. Často je neplodnost vyobrazována jen jako trest pro ženy, které v minulosti podstoupili potrat, a tak je teď, když chtějí dítě, Bůh trestá. A jak se hnutí dívá na páry, které se snaží otěhotnět umělým oplodněním a nedaří se jim to? Dobře jim tak. Snaží se boží dar v podobě dítěte získat nepřírozně, a tak si zaslouhují trest.

„Jsou to neplodné páry a jejich děti, kteří ponosou celý život následky ambicí vědců a reprodukčních center.“ (oběžník HPŽ, 3/2011, s.1).

„Obecně by se dalo říct – neničit si reprodukční zdraví nezdravým způsobem života, jednoznačně si zachovat celoživotní věrnost – s tím souvisí i předmanželská sexuální zdrženlivost.“ (oběžník HPŽ, 3/2011. s.5).

Přirozená žena tedy plodí děti. Neplodnost není viděna jako vada těla, ale je to jen momentální stav, který se napraví řádnou disciplínou a změní se opět v ten přirozený.

Velmi podobně je na tom i Fórum života SK. Můžeme tak pozorovat jak z již ocitovaného úryvku výše, kdy se předsednice spolku k otázkám LGBT vyjadřuje jako k něčemu nedůležitému. V zmíněném článku se však hnutí obrací i k výroky poslanců. Uvádí například poslance Richarda Vašečku, který se ohrazuje proti diskriminaci LGBT komunity.

„Odmietam diskrimináciu na základe gender ideológie , LGBT lobby sa snaží proti pravde a proti presvedčeniu ľudí na Slovensku presadiť nadpráva pre umelo vytvorenú skupinu na základe sexuálneho cítenia.“ (forumživota.sk, [online])

Ačkoli poslanec Vašečka je zároveň učitelem, tedy nějakou přirozenou autoritou, staví se svými výroky spíše do role oběti genderové ideologie než do role vědecké autority.

I hnutí SPD se rádo vyjadřuje k tomu, co je normální a přirozené. Asi nejznámějším a velmi propíraným tématem, které si zde můžeme ukázat je postoj SPD k homosexuálním párům a jejich právům na manželství či adopci.

„Hnutí SPD brání tradiční hodnoty a normální svět pro normální lidi a jasně vystupuje proti totalitní politické korektnosti, multikulturalismu, zvrácené teorii genderu, pozitivní diskriminaci či propagaci ideologie homosexualismu, která pro homosexuály vyžaduje privilegia a adoraci. Uděláme vše pro to, aby se podobné zvrácenosti jako na „liberálně-demokratickém“ Západě neděly i u nás. Braňte prosím normální svět s námi.“ (spd.cz, [online])

Z citace bychom tedy mohli říct, že homosexuálové zkrátka nejsou podle hnutí SPD normální, nepatří do našeho normálního světa, rodová teorie je zvrácená a právo na manželství či děti pro homosexuály je privilegiem, které nesmí být podpořeno. Sám předseda hnutí Tomio Okamura se k významu „normální“ rodiny vyjádřil takto:

„Děti patří do normální rodiny a bez servitků si řekněme, že biologický normál je muž, žena a dítě. Asi bych neupíral možnost umělého oplodnění matce v lesbickém páru a následnou adopci partnerkou. (...) Cílem ovšem musí být přirozenost – a děti patří do rodiny, kde je táta i máma. A naše směřování musí cílit sem – k podpoře normálních heterosexuálních rodin...“ (iDNES.cz, [online])

Velmi známým se stal výrok právě Tomia Okamury, který veřejně prohlásil, „že by raději skočil z okna, než aby si ho adoptoval stejnopohlavní pár“. Hnutí SPD možná chce bránit normální svět, ale na politickém poli by měli spíše bránit svět civilizovaný, ve kterém by se tyto výroky z úst politiků objevovat neměly.

Aliance pro rodinu se zase staví negativně k umělému oplodnění nebo dárcovství vajíček. Dle nich to zkrátka není přirozené. Na svém webu pak ke svým cílům řadí:

„Docílit ukončení státní podpory ideologiím znevažujícím roli rodiny a popírajícím přirozenou jedinečnost a komplementaritu mužů a žen.“

„Posilovat ekonomickou a sociální autonomii rodiny a tím mezigenerační solidaritu a soudržnost rodinných vazeb tak, aby rodina byla schopna plnit svoje přirozené funkce ve všech obdobích

svého vývojového cyklu a vůči všem svým členům.“ (alipro.cz, [online])

Zdá se, že zde útočí na bojovníky za práva LGBTQ+ komunity a opět se vyjadřují jakoby snad LGBTQ+ komunita nějak ohrožovala nebo rozbíjela rodiny sestávající z muže, ženy a dětí. Přirozenými funkcemi v druhé citaci je pravděpodobně ač nejasně myšleno početí dětí.

5.6.2 Boj za práva nebo proti právům?

Česká republika patří z hlediska práv pro LGBTQ+ komunitu údajně mezi liberální země Evropy, a to i přesto, že se u nás lidé z této komunity setkávají s právními i sociálními obtížemi, které většině heterosexuálních párů nejsou vůbec známé. V sousedním Slovensku je situace, avšak ještě horší. Homosexualita je zde sice po právní i společenské stránce akceptovaná, ale partnerství osob stejného pohlaví není na Slovensku povoleno. Je to jedna ze 14 zemí Evropské unie, která nemá žádný právní status pro partnerství osob stejného pohlaví (iRozhlas, 2019, [online]).

Lidé identifikující se do LGBTQ+ komunity mohou čelit diskriminaci v mnoha oblastech života. Mohou mít problémy při hledání zaměstnání, ve škole, při vyřizování sociálních věcí. Ačkoliv roku 2009 vstoupil v platnost rozsáhlý antidiskriminační zákon, který zakazuje diskriminaci na základě sexuální orientace v zaměstnání, vzdělávání, bydlení a přístupu ke zboží a službám, LGBTQ+ komunita se stále setkává s omezováním práv a nerovným zacházením ze stran většinové společnosti, ale též politiků a hnutí (Boučková, 2011, [online]). A právě hnutí, která zde analyzují se nesnaží jen zabránit rozšiřování jejich práv, ale snaží se omezovat i ta práva stávající.

Jako první se můžeme zaměřit na hnutí SPD, které si ve věci boji za práva v mnohém odporuje. Jedním z bodů jejichž program zahrnuje je „Chceme právo a spravedlnost. Chceme stát sloužící občanům“ (SPD, [online]). Podíváme-li se na jejich web mezi jednu z „aktualit“ (6. 9. 2020) zajímavost najdeme pod příspěvkem „Homosexualističtí a genderističtí aktivisté napadají a znesvěcují národní symboly“ (SPD, [online]). Aktualita se vyjadřuje k protestu, který se konal 2. 9. 2020 v Praze.

Aktivisté se tam sešli na protest proti přístupu katolické církve k LGBTQ menšinám ale i klimatické krizi. Hnutí SPD v aktualitě nejprve vyjadřují svůj nesouhlas s věšením vlajek na sochy a připomínají nebezpečí, jak sami nazývají „šílených neomarxistických genderových teorií“.

„Šílená neomarxistická genderová ideologie tvrdí, že pohlaví je sociální konstrukt (a je libovolně volitelné a měnitelné), nikoli biologická danost. Sociální inženýři pak chtějí, aby si chlapani hráli s panenkami, nosili šatičky a v dospělém věku, aby snad kojili či rodili děti. To je proti přírodě i proti zdravému rozumu. Nemyslíte? A nyní genderisté dokonce tvrdí, že existuje 100 pohlavních identit... A proč ne rovnou 1000? A proč ne 10 000?(...)“

„(...) Nezlobte se na mě, ale tohle jsou přece normální hlouposti, ze kterých musí normálnímu člověku rozum stát... Podle mě existuje jen pohlaví mužské a ženské.

Gender ideologie tvrdí, že pohlaví je konstrukt a je libovolně volitelné bez ohledu na biologické danosti. Každý ale ví, že existují dvě pohlaví – muž a žena. Ostatní jsou problémy s identitou. A každý ví, že manželství a rodinu mohou založit jen muž a žena. Vůči těmto lidem s odlišnými preferencemi máme mít soucit, jejich životní styl se ale nesmí stát pro společnost normou či vzorem k obdivu“ (SPD, [online]).

Nehledě na opětovné podsouvání slov „normální“ zde složitost genderu nazývají zjednodušeně problémem s identitou. Tímto ale aktualita nekončí.

„Sexuální orientace je soukromou záležitostí každého. Hnutí SPD odmítá perzekuci homosexuálů a homosexuálové mají dle nás právo na stejné občanské svobody jako ostatní občané. Největším nebezpečím pro homosexuály jako osoby je v současnosti nenávidný islám, který prosazuje trest smrti za homosexualitu. Podle hnutí SPD je základem státu ale tradiční rodina, ve které táta s mámou vychovávají děti. Tradiční rodina si od státu zasluhuje všestrannou podporu a ochranu (...)“.

„Nesouhlas aktivisté vyjadřují s přístupem církve například k Istanbulské úmluvě, právům žen na potraty, nenávisným přístupem k LGBTQ menšinám nebo přístupem k otázce klimatické krize (...).

Ano, my se hrdě hlásíme k našim národním a křesťanským hodnotám. Ano, stavíme se proti totalitní Istanbulské úmluvě. Nemáme nenávist k LGBTQ lidem, ale bojujeme proti této podle našeho názoru zvrácené ideologii.

Hnutí SPD brání tradiční hodnoty a normální svět pro normální lidi a jasně vystupuje proti totalitní politické korektnosti, multikulturalismu, zvrácené teorii genderu, pozitivní diskriminaci či propagaci ideologie homosexuality, která pro homosexuály vyžaduje privilegia a adoraci. Uděláme vše pro to, aby se podobné zvrácenosti jako na „liberálně-demokratickém“ Západě neděly i u nás. Braňte prosím normální svět s námi (...)“(SPD, [online]).

Hnutí SPD podle svých slov nemá sice nenávist vůči LGBTQ lidem, ale druhým dechem dodává, že bojuje proti jejich zvrácené ideologii, která pro homosexuály požaduje privilegia. Zatím se mi nepodařilo zjistit jaké privilegium hnutí SPD vidí v manželství a adopci, které jsou pro heterosexuály naprosto běžnou a dostupnou věcí. I na tomto výše zmíněném vyjádření jasně vidíme, že hnutí SPD je proti legalizaci manželství nebo adopci pro homosexuální páry a svojí prezentací nejen, že brání rozšíření práv LGBTQ komunity, ale nejraději by je odsunuli z dosahu společnosti. Nehledě na jejich očividný odpor k Istanbulské úmluvě, která má chránit práva žen.

Hnutí Trikolora je na tom velmi podobně jako zmiňované SPD. Při bližší analýze otázky anti genderových hnutí a práv homosexuálů můžeme u Trikolory pozorovat snahu o zmaření šancí LGBT komunity na normální spravedlivý život. V otázce rodiny se již několikrát vyjádřili pro zavedení definice manželství do ústavy jako svazek muže a ženy a není žádným tajemstvím, jak jsme si již několikrát v této analýze potvrdili, že podporují uspořádání tradiční rodiny v podobě muže, ženy a dětí. Nemohu sice potvrdit, že bych v jejich programu našla zřetelnou homofobii,

ale jistě můžeme identifikovat zřejmou nevoli k rozšiřování práv homosexuálů a LGBTQ+ komunity všeobecně.

U Hnutí pro život jsem se při analýze zaměřila především na jejich omezování, respektive na jejich snahu o omezování práv žen. Jak jsme si tu již několikrát ukázali, HPŽ se staví negativně k jakémukoliv ukončení těhotenství a všem druhům antikoncepci. Dle jejich názoru život dítěte začíná již početím a velmi rádi a cíleně nazývají ženy hned po oplodnění matkami. Může to tedy vypadat, že HPŽ naopak za práva bojuje. Za práva nenarozených dětí. To je samozřejmě pravda. Ale svým bojem velmi důrazně omezují práva žen nebo se o to alespoň snaží. Já osobně se opírám o přesvědčení, že každá žena má právo rozhodovat o svém těle sama, a tak i těhotenství je jen a jen její volbou. Proto se domnívám, že rozsudek o zákazu potratů v Polsku je silným zásahem do osobních práv každé ženy. Rozsudek, za kterým stojí tamní „Hnutí pro život“. O to samé se pokouší HPŽ i v České republice a na Slovensku (Fórum života SK).

„Každý lidský život od početí má dostat šanci, aby se v podobě člověka narodil a prožil svůj život na Zemi. To patří mezi morální práva, která má společnost bránit“ (Rybová, ČT 24, [online]).

Takto se vyjádřila viceprezidentka a mluvčí Hnutí pro život Zdeňka Rybová v pořadu Události, komentáře na ČT. Kde podle mluvčí jsou ale práva žen? Například znásilněných žen? Dle HPŽ má právo na život každé nenarozené dítě. Ať už za předpokladu, že bude těžce postižené, že bude po narození odloženo, že vznikne ze znásilnění nebo i za předpokladu, že se dokonce narodí mrtvé. Hnutí v tomto případě zkrátka nemyslí na právo žen, které by měly o svém těle a mateřství rozhodnout samy. Které si nesou celoživotní trauma ze znásilnění jehož „výsledek“ by měli mít celý život před očima a náležitě a správně se o něj starat. Skutečná reprodukční svoboda závisí na osobní a sociální moci svobodně si vybrat kdy, jak, s kým a jestli vůbec mít děti. A jelikož jsou ženy jediné, kdo podstupuje těhotenství a porod, jsou tím pádem zcela logicky jediné, kdo má v otázkách umělého ukončení těhotenství rozhodovat (The Boston Women's Health Book Collective, 1998). V zemích, kde se podobným hnutím jako je HPŽ ČR podařilo pomocí vlády a církve zákaz potratů legalizovat, se hnutí po mnohých protestech často hájí tím, že jejich cílem není zasahovat do práv žen, ale jejich cílem je výchova společnosti

k větší sexuální obezřetnosti a opatrnosti a k promýšlení možných následků. Jak se ale prozatím ukazuje v sousedním Polsku, jedině, čeho zatím tímto rozsudkem docílili je, že se zvýšilo procento potratové turistiky a množství protestů.

V analýze Aliance pro rodinu je výsledek zcela patrný již z výše zmíněného textu. ALIPRO se snaží zabránit rozšíření práv LGBTQ+ komunity (především pak rodinného života homosexuálů) a snaží se omezit i jejich práva stávající. Její zástupci své homofobní názory otevřeně prezentují i v médiích. Například předsedkyně Jana Jochová se v jedné z internetových televizí na otázku, co by dělala, kdyby její syn byl homosexuál nechala slyšet tímto:

*„Byla bych nerada, aby žil s nějakým mužem a přiváděl mi ho domů.
Byla bych ráda, kdyby zůstal sám“ (Jochová, iDNES, [online])*

Postoj ALIPRO k homosexuálům, a především jejich právům, je z dosavadní analýzy více než jasný. Bohužel jejich postojem tento problém nekončí. ALIPRO je totiž jedním z nejsilnějších hlasů, který se ozval, když byl návrh pro homosexuální manželství v poslanecké sněmovně. A bohužel je to jeden z hlasů, který má, ač velmi nenápadně, možnost v politice promlouvat. Náměstek ministra spravedlnosti Antonín Stanislav si totiž jako svého poradce zvolil předsedu Aliance Jana Gregora. Hnutí díky tomu tedy může mít daleko větší vliv na dění ve vládě než doposud. Kromě toho také vláda přizvala Alianci pro rodinu ke konzultaci Zprávy o plnění koncepce rodinné politiky za rok 2021. S tím je spojeno i přizvání hnutí do pracovní skupiny pro tvorbu nové koncepce (Houpací osel, [online]). Velmi nebezpečně blízko se tedy hnutí blíží k moci a pokud se vláda nechá unést mírně řečeno konzervativními názory hnutí ALIPRO, může to znamenat konec naděje manželství pro homosexuály, stejně tak adopci a možná i omezení dalších už tak okleštěných práv pro LGBTQ+ komunitu. Velmi podobně je na tom Fórum života SK, pro které ale bohužel nemám k analýze pro boj za práva dostatek materiálu.

5.6.3 Problematika tabu sexuální výchovy

Jedna z věcí, která spojuje všechny výše zmíněné je tabu sexuální výchovy ve školách, a to nikoliv jen na těch základních, ale i na těch středních. Sexuální výchova je jedním z nejvíce diskutovaných předmětů ve výuce.

Podle definice WHO sexuální výchovu tvoří vše, co přispívá k výchově celistvé osobnosti, schopné poznávat a chápat sociální, mravní, psychologické a fyziologické zvláštnosti jedinců podle pohlaví a díky tomu zformovat optimální mezilidské vztahy s lidmi svého, ale i opačného pohlaví (WHO Regional Office for Europe and BZgA, 2010)

U zmíněných hnutí se však ať už z důvodu nějakých zažitých tradic nebo zkrslených představ potkáváme nejen s nesouhlasem, ale až bojem proti této výuce. Důsledky neznalosti v této oblasti však mohou být pro děti a dospívající fatální. V sexuální výuce může jít ovšem „pouze“ o to, aby byli žáci a studenti informováni například o antikoncepci, pohlavních nemocech nebo různých sexuálních deviacích. Všechny tyto body jsou důležité, aby byli dospívající schopni chránit sebe a své budoucí partnery nebo aby uměli reagovat na různé devianty. Hnutí si však ale sexuální výchovu představují jako ohrožení pro dnešní mladé lidi.

Hnutí pro život ve svém druhém oběžníku roku 2020 například útočí na organizaci IPPF (Mezinárodní federace plánovaného rodičovství), kdy její praktiky popisuje jako „smrtonosnou péči“ a jejich program přirovnává k nucené sterilizaci v USA ve 30. letech (oběžník Hnutí pro život, 2/2020, s.4-7). Na svých webových stránkách pak například zveřejňují rozhovor s gynekoložkou MUDr. Ludmilou Lázničkovou, která se chlubí tím, že svým pacientkám nepředepisuje antikoncepci ani z léčebných důvodů, neposílá ženy na umělé oplodnění, potraty, a navíc ani neposílá své pacientky na screening v prvním trimestru těhotenství (Hnutí pro život, [online]). A proč? Protože při tomto screeningu se odhaluje případné postižení dítěte. Hnutí toto aktivně podporuje a rozhovor na svém webu hrdě prezentuje. Proč? Protože nesouhlasí ani s potraty, které jsou provedeny z důvodu postižení dítěte. Dle nich má právo na narození každé dítě, a to i za předpokladu, že plod bude natolik postižen, že se možná narodí už mrtvý. Zde narážíme na problematiku sousedního Polska, kde 27.ledna 2021 vyšel v platnost zákon, který učinil potraty ilegálními. O to se zasloužilo tamní Hnutí pro život. Díky tomuto ustanovení ovšem přišla o život už nejedna žena. Zákon není úplně jasně definován, a tak se lékaři bojí provádět potraty i v krajních situacích, protože jim za to hrozí vězení. Jak tato úmrtí řeší vláda? Jednoduše potrestá lékaře, kteří podle nich měli jednat více instinktivně.

Podobně je na tom i hnutí SPD, jehož zástupci se na svých profilech, kterými ovlivňují stovky lidí, nestydí šířit své neodborné a homofobní názory. Kupříkladu paní Jana Pupavová se na svém profilu v Parlamentních listech vyjadřuje k sexuální výchově jako k něčemu nežádoucímu, co způsobuje nátlak. Homosexualitu či transgenderismus pak nazývá výstřelkem.

„A v žádném případě nemá ve školách, ale ani jinde ve veřejném prostoru, probíhat organizované ideologické působení (či spíše nepokrytý nátlak) na děti a mládež, které by bylo založeno na adoraci těch forem sexuálního chování, které představují nežádoucí odchylky od norem a hodnot, na kterých stojí po staletí naše společnost – i šance na její samotné zachování a rozvoj. Těmito odchylkami jsou samozřejmě např. jak pedofilie, tak i homosexualita, ale i v poslední době i u nás všemožně propagované a pozitivně medializované záležitosti typu polyamorie, transgenderismu a dalších obdobných – a mnohdy pouze čistě módních – výstřelků“ (Parlamentní listy, [online]).

Hnutí se podobně vyjadřuje také na svých webových stránkách, kde uvádí, že „jasně odmítají neomarxisty prosazovanou předčasnou sexualizaci dětí a propagaci pedofilie a zvrácenosti“ (SPD.cz, [online]). Ano. Sexuální výchovu zde nazývají jako propagaci pedofilie.

Stejně tak ale může sexuální výchova učit o sexuálních orientacích, o rovnoprávnosti žen a mužů nebo o plánovaném rodičovství. Zde ovšem opět vyvstává kámen úrazu. Aliance pro rodinu se snaží zabránit sexuální výchově už ze své podstaty. Vznikla totiž jako nástupnický spolek Výboru na obranu rodičovských práv, jehož to bylo hlavní snahou. A jak se tato aliance vyjadřuje například k LGBTQ+ komunitě? Například 22. února 2022 na svém facebookovém profilu přidali tento příspěvek: „Dneska večer odvysílá Česká televize tendenční dokument Zákon lásky o společenské diskuzi a procesu schvalování tzv. manželství pro všechny. Protože nesouhlasíme s tím, aby ČT sponzorovala kampaň LGBT lobby, rozhodli jsme se oslovit jejího generálního ředitele Petra Dvořáka v otevřeném dopise. Vysvětlujeme v něm důvody naší nespokojenosti“ (Aliance pro rodinu, [online]). Sexuální výchova v podobě výuky o jiných orientacích, než je ta

heterosexuální tedy nemůže podle aliance probíhat ani ve školách, ale ani v médiích. Mimo jiné také ALIPRO pořádá různé besedy pro rodiče a pedagogy, kde hovoří o špatném vlivu sexuální výuky, kde svá tvrzení opírají například o postoje církve k této problematice.

Co se týká tématu LGBTQ+ komunit, snaží se ALIPRO útočit nejen na komunitu samotnou, ale i na iniciativy, které se snaží komunitě pomoci v jejich cestě za rovnoprávností. Na svém webu se k iniciativě Jsme fér, která bojuje za práva LGBTQ+, vyjadřují takto: „Argumentace LBGT iniciativy Jsme fér jsou záměrně formulovány tak, aby každý názor působil jako diskriminační a homofobní. To navrtává svědomí tolerantní české společnosti a podbízivými hesly jako „láska je jen jedna“ nebo většinou to neublíží, menšinou to pomůže“ záměrně odvrací pozornost od negativních důsledků případného uzákonění homosexuálního manželství pro většinovou společnost“ (Aliance pro rodinu, [online]). Jakkoli dlouho se touto bakalářskou prací zabývám, stále jsem nenašla žádný důvod, jak by mě, patřící do „většinové společnosti“, mělo negativně ovlivnit manželství dvou homosexuálních lidí.

Podíváme-li se na hnutí Trikolóra, vidíme boj proti LGBTQ+ komunitě už v jejich programu, který zahrnuje body:

- Definici manželství jako svazku muže a ženy pevně zakotvíme v Ústavě
- Podpoříme rodiny. Rodinu tvoří otec, matka a děti.

Tyto body jsou zahrnuty pod hlavním bodem programu „Bráníme normální svět“. Podobně se vyjadřují i na své facebookové stránce, kde například podporují a schvalují rozhodnutí Maďarské vlády, která schválila referendum o ochraně dětí před LGBT ideologií.

„Maďarský parlament schválil referendum o ochraně dětí před LGBT ideologií. Podle vlády je sexuální výchova nezletilých právem rodičů, nikoliv organizací nebo aktivistů.

Souhlasíme s tvrzením Viktora Orbána, že homosexualita nepatří do reklam cílených na děti, stejně jako ideologická indoktrinace nepatří do škol.

Manželství jako svazek muže a ženy má být pevně ukotven v Ústavě“ (Facebook Trikolóra, [online]).

O postoji k sexuální výchově ze strany hnutí Fórum života SK si nejsem jista. Nenašla jsem žádné zdroje, které by nasvědčovali jejich vyloženě negativnímu postoji k sexuální výchově. Na jejich webových stránkách jsem našla několik odkazů na jejich vlastní přednášky týkající se sexuální výchovy, kdy pořádají různé programy například na téma: Úskalí neplánovaného těhotenství, Feminismus a křesťanství, Interrupce nebo dítě apod. (forumzivota.sk, [online]) O jejich jasně negativním postoji k této problematice však nejsem přesvědčena. Jedno je však jasné. Ačkoliv na webových stránkách Fórum života SK nejsou jasně negativní postoje vůči sexuální výchově ve školách, sdružení je pod organizací Pro-life stejně jako Hnutí pro život ČR. Vyznávají stejné hodnoty jako je například tradiční rodina, tedy spojení muže a ženy. V článku „Gender ideológia už aj na Slovenku“, který je umístěn na jejich webových stránkách, se ale k tématu zavedení nových pedagogických osnov pro rok 2016, ve kterých by měla být zahrnuta rodová ideologie, vyjadřuje jedna z předsednic takto:

„Som presvedčená, že vláda by mala riešiť naliehavejšie problémy (...). Skupina LGBTI ľudí má rovnaké práva ako aj povinnosti a treba na to dbať. Vytvárať však dojem, že ide o ohrození skupinu sa mi nezdá správne. Myslím, že obyvatelia Slovenska si zaslúžia zaoberať sa konečne poriadne a systematicky vypuklejšími problémami, ktoré trápia Slovensko“ (forumzivota.sk, [online]).

Tímto absolutně dehonestuje problémy LGBTQ+ komunity. A jelikož jsme si zde uvedli, že jedním z bodů sexuální výchovy je i obeznámení s jinými sexuálními orientacemi, dá se říci, že Fórum života zřejmě nebude úplným zastáncem informování mladistvých o LGBTQ+ komunitě. Jelikož jsem ale nenašla žádné konkrétní informace k této problematice, nemohu svou dedukci potvrdit.

Nevýhodou sexuální výchovy v Česku je, že nepodléhá žádným regulím. Stejně tak většina vyučujících nemá pro tento předmět specializovaný výcvik a též chybí možnosti dalšího vzdělávání vyučujících v tomto směru. V českém školství se setkáváme také s nedostatečnou nabídkou školení v oblasti genderově choulostivé výuky. Pokud samotní vyučující nepřijímají genderové aspekty ve vztahu k nerovnostem, můžeme předpokládat, že reprodukované nerovnosti se lehce

otisknou do naslouchajících žáků (Jarkovská, 2006). Kdybychom tedy více zapracovali na podrobném proškolení vyučujících v genderových otázkách a dalších aspektech sexuální výchovy, místo toho abychom se neustále obávali, jaké následky bude výuka mít, mohli bychom se dobrat kompromisu, který by byl přijatelný pro všechny strany, ale především pro mladé žáky, kteří by to ve svém budoucím životě ocenili nejvíce.

6 Závěr

V této práci, kde jsem se zaměřila na obsahovou analýzu prezentace anti genderových hnutí, jsem analyzovala tři dle mého názoru nejhlavnější a nejvíce viditelné společné znaky zkoumaných hnutí, a to manipulaci slov „přirozené a normální“, boj za práva (proti právům) LGBTQ+ komunity a dále tabu sexuální výchovy ve školství. Analyzovala jsem sebe prezentaci Hnutí pro život, Aliance pro rodinu, Fóra života SK a politických stran SPD, Trikolory, a to především na webových stránkách, sociálních sítích a v oběžnících, byli-li k dispozici.

Důležitým zjištěním analýzy bylo především odhalení manipulací, které používá především Hnutí pro život ale také Aliance pro rodinu. Dá se říct, že všechna ostatní analyzovaná hnutí, své postoje proti genderu a LGBTQ+ komunitě téměř neskrývají a mluví o nich do jisté míry narovinu. Hnutí pro život se však snaží velmi silně hrát na emocionální strunu společnosti, a to například sémantickou manipulací pomocí slova „matka“ (každá žena, která otěhotní – vyvolání emocí a případně pocitu viny) a „přirozenost“.

V práci jsem usilovala o identifikaci struktur v sebe prezentaci hnutí, které by je spojovaly a snažila jsem se najít společné znaky. V analýze můžeme vidět, že u všech hnutí se jedná o jedno hlavní a nejvíce viditelné téma, kterým je omezování práv LGBTQ+ komunity, respektive snaha o omezování těchto práv. Snahu o omezování práv žen pak sledujeme především u Hnutí pro život. U všech hnutí také z analýzy v pozadí vyplývá negativní pohled na genderovou ideologii jako na něco nebezpečného a nepřirozeného pro většinovou společnost. Ve většině analyzovaných textů a prezentací se nacházejí expresivní výrazy a výrazný emocionální jazyk. U analyzovaných hnutí vidíme jasnou nevoli v podpoře

sexuální výchovy ve školách, což vyplývá například i ze studie zveřejněné časopisem Gender a výzkum s názvem 'It's Clear to the Kids': Sex Education and the Ethics of Care in the Narratives Surrounding the Slovak 'Referendum on the Family' z roku 2015.

Lidé stojící za hnutími, organizacemi a různými kampaněmi mají na jednu stranu potřebu modernizovat, vše urychlovat a chtějí jít s dobou kupředu a vyrovnat se vyspělejšími zeměmi, ale na straně druhé se se svými názory vrací zpět do 18. století, kdy se slovo gay, lesba nebo feministka téměř nesmělo používat. Zkrátka jako společnost jezdíme moderními auty, používáme nejmodernější techniku, ale zároveň se bojíme jakékoli změny, stále ještě neposkytujeme ženám takovou rovnost, jakou by měly mít a v otázce genderových teorií jsme mnohdy pozadu. Bohužel stále více se začínají projevovat různá hnutí, jako například právě ta analyzovaná, která se snaží genderovou ideologii stavět do špatného světla a v jejich výzvách se objevuje zjevný odpor k genderové rovnosti, na což jsem narazila i v knize Anti-gender campaigns in Europe autora Romana Kuhara.

Kdybych tuto práci psala znovu, zaměřila bych se více na Hnutí pro život a Alianci pro rodinu, protože dle mého názoru jsou největší hrozbou v omezování práv, a to především skrze jejich prorůstání do politické sféry. Z práce bych také vypustila hnutí Fórum života na Slovenku, jelikož o tamních hnutích nemám dostatek informací, a tak analýza tohoto hnutí v mé práci probíhala pouze okrajově.

Závěrem bych dodala, že informovanost o zde analyzovaných hnutích je velmi důležitá, protože struktury hnutí začínají prorůstat mezi kořeny naší politiky potažmo vlády, a to z pohledu naší společnosti nemusí dopadnout dobře. Především HPŽ a ALIPRO jsou úzce spjaty s církví a z historie již víme, že spojení církve a politiky je problematické z hlediska naplňování základních lidských práv. Pokud by se počty stoupců daných hnutí rapidně zvyšovali, reálně tu může dojít například k situaci jako v sousedním Polsku, kdy ženy nebudou moci rozhodovat o svém těle, LGBTQ+ komunita bude pronásledována a diskriminována a třeba jako v Maďarsku bude sexuální výchova mladistvých považována za něco nemyslitelného. Mnou provedená analýza jistě není nijak vyčerpávající a bylo by přínosné zaměřit se na tyto pro-life organizace v širším okruhu a v zahraničí, abychom tak zjistili jejich vzájemnou provázanost, především finanční, která tu

existuje. Jistě by bylo také přínosné zaměřit se na provázanost pro-life hnutí s církví. Vždycky je totiž dobré vědět, proti komu (nebo s kým) stojíme.

7 Literatura

- Abdou, L. H. 2021. "Religion and Gender". In Haynes, Jeffrey (ed.). *The Routledge Handbook of Religion, Politics and Ideology*. Routledge.
- Bahenská, M. 2011. *Ženy na stráž! České feministické hnutí 19. a 20. století*. Masarykův ústav AV ČR
- Baiocco, R., N. Carone, S. Loverno, V. Lingiardi. 2018. *Same-sex and Different-Sex Parent Families in Italy*. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics* 39 (7): 555-563.
- Berger, P. L., T. Luckmann. 1999. *Sociální konstrukce reality: Pojednání o sociologii vědění*. Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury.
- Case, M. A. 2019. "Trans Formations in the Vatican's War on 'Gender Ideology'". *Signs: Journal of Women in Culture and Society*. University of Chicago Press. 44 (3): 639–664.
- Formánková, L., K. Rytířová. 2004. *ABC Feminismu*. Brno: Nesehnutí.
- Foucault, M., 1975. *Dohlížet a trestat*. Praha: Dauphin.
- Hnutí pro život ČR. 2020. „IPPF – potratová internacionála.“ Informační oběžník Hnutí pro život ČR 2020 (2): 4-7
- Jarkovská, L. 2006. „Feminismus a sexuální výchova“. *Gender a výzkum* 7 (2): 41-45
- Karsten, H. 2006. *Ženy – muži: Genderové role, jejich původ a vývoj*. Praha: Portál.
- Kovář, B. 1974. *Obsahová analýza dokumentu*. Praha: ÚVTEI. Metodologický leták sv.105: 44
- Kováts, E., eds. 2016. *The Emergence of Powerful Anti-Gender Movements in Europe and the Crisis of Liberal Democracy. Gender and Far Right Politics in Europe*. Springer: 175–189.
- Kuhar, R., D. Paternotte, eds. 2017. *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London, New York: Rowman & Littlefield International.

- Mayer, S., B. Sauer. 2017. "*Gender ideology' in Austria: Coalitions around an empty signifier*". In Kuhar, Roman; Paternotte, David (eds.). *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing against Equality*. Rowman & Littlefield.
- Miesller, J. 2008. *Kritická diskurzivní analýza (CDA) a velké množství masmediálních textů*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove: 118-124
- Nyklová, B., N. Fárová. 2018. „*Scenes in and outside library: Continuity and change in contesting feminist knowledge on the semi-periphery*“. *Sociology* 60 (1): 194-209
- Oakleyová, A. 2000. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál.
- Osvaldová, B. 2004. *Česká média a feminismus*. SLON.
- Pető, A. 2021. "*Feminist Stories from an Illiberal State: Revoking the License to Teach Gender Studies in Hungary at a University in Exile (CEU)*". *Gender and Power in Eastern Europe: Changing Concepts of Femininity and Masculinity in Power Relations. Societies and Political Orders in Transition*. Springer International Publishing: 35–44
- Rawłuszko, M. 2019. "*And If the Opponents of Gender Ideology Are Right? Gender Politics, Europeanization, and the Democratic Deficit*". *Politics & Gender*. 17 (2): 301–323
- Schreire, M. 2013. *Qualitative Content Analysis in Practice*. London: SAGE Publications.
- Suša, O., 2005. „*Riziková společnost. Na cestě k jiné moderně.*“ *Czech Social Review* 41 (1): 178-181
- Weber, R.F. 1990. *Basic Content Analysis*. Newbury Park. London: New Delhi: Sage Publications.
- The Boston Women's Health Book Collective. 1998. *Our bodies, ourselves for the new century: a book by for women*. New York: Touchstone book.

8 Internetové zdroje

Aliance pro rodinu. 2022. Dostupné z: <https://alipro.cz/#codelame>

Aliance pro rodinu. 2022. *Klamavá argumentace LGBT iniciativ* [online]. Alipro.cz [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://alipro.cz/podpora-manzelstvi/procustava/klamava-argumentace-lgbt-iniciativ/>

Bartoníček, R. 2019. „*Pojďme si vzít svou zemi zpět, vyzýval Klaus, který byl zvolený předsedou Trikolóry*“ [online]. Aktuálně.cz [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/klaus-zacal-sjezd-sve-trikolory-nejdrive-prosel-s-mazoretkam/r~a80cbc28e15811e9a24cac1f6b220ee8/>

Boučková, P., 2011. *Report on measures to combat discrimination*. European network of legal experts in the non-discrimination field. Dostupné z: <https://www.equalitylaw.eu/downloads/3417-2010-cz-country-report-ln-final>

Dračková, S. 2019. „*Kvůli takovým páchají sebevraždu*.“ *Šéfka Aliance pro rodinu to schytala za slova o gayích* [online]. Blesk.cz [cit. 20.11.2021]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/627419/kvuli-takovym-pachaji-sebevrazdu-sefka-aliance-pro-rodinu-to-schytala-za-slova-o-gayich.html>

Feministická skupina. 2002. *Budme pro svobodnou volbu!* [online]. Ecn.cz [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://fs8brezna.ecn.cz/files/prochoice02.html>

Fórum života SK. 2021. Dostupné z: <https://forumzivota.sk/>

Fórum života SK. 2015. *Genderová ideológia už aj na Slovensku* [online]. forumzivota.cz [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <http://forumzivota.sk/2015/10/12/gender-ideologia-uz-aj-na-slovensku/>

Hamplová, L. 2003. *Slovenský konkordát, kdo jsou kladní hrdinové?* [online]. christnet.eu [cit. 12.6.2022]. Dostupné z: https://www.christnet.eu/clanky/2793/slovensky_konkordat_kdo_jsou_kladni_hrdinove.url

Hnutí pro život ČR. 2022. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/>

- Hnutí pro život ČR. 2021. *Přijímejte těhotenství v pokoře* [online]. Hnutí pro život ČR [cit. 13.3. 2022]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/clanky/2999-prijimejte-tehotenstvi-v-pokore>
- iRozhlas. 2019. *Duhová mapa Evropy: situace sexuálních menšin se v Česku zhoršila, zpráva cituje i Piťhovo kázání*. [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ilga-europe-lgbti-evropa-prava-sexualnich-mensin_1905150725_haf
- Kašpárek, J. 2020. *V LGBTQ+ právech se nikam neposouváme. Problematické zůstávají sterilizace* [online]. Deník referendum [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/31252-v-lgbtq-pravech-senikam-neposouvame-problematicke-zustavaji-sterilizace>
- Klingenberg, C., 2019. *Nesoudíme, pomáháme. Pod pozitivními hesly se skrývá manipulace* [online]. Deník referendum [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/29225-nesoudime-pomahame-pod-pozitivnimi-hesly-se-skryva-manipulace>
- Kol. autorů, 2015. *Slováci podle Amnesty International mohou referendem porušit mezinárodní právo* [online]. Česká televize [cit. 20.11.2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1500186-slovaci-podle-amnesty-international-mohou-referendem-porusit-mezinarodni-pravo>
- Kol. autorů, 2021. *Okamura: Kdyby mě měl adoptovat homosexuální pár, radši skočím z okna* [online]. Deník.cz [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/okamura-homosexual-snemovna-manzelstvi-20210429.html
- Kopecký, J., 2016. *Vypadnout z EU a kontrolovat hranice, doporučuje Klaus mladší z ODS* [online]. iDNES.cz [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vypadnout-z-eu-a-kontrolovat-hranice-doporucuje-klaus-mladsi-z-ods.A160723_153021_domaci_kop
- Kozubík, J., V. Mertin. 2021. *Dvě matky nebo dva otcové? Obavy o dobro dětí v těchto rodinách jsou neopodstatněné, ukazují výzkumy* [online]. Jsme fér [cit. 20.1.2022]. Dostupné z: https://www.jsmefer.cz/nazory_odborniku

- Libáková, L., V. Valkovičová, A. Jesenková. 2019. *It's Clear to the Kids': Sex Education and the Ethics of Care in the Narratives Surrounding the Slovak 'Referendum on the Family*. *Gender a výzkum* 20 (1): 128-148
- Pospíšil, I., 2010. *Katolická církev a hnutí pro-life* [online]. Duše a hvězdy [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://cirkev.wordpress.com/2010/01/21/katolicka-cirkev-a-hnuti-pro-life/>
- Rákosník, J. 2012. *Právo v bezpráví* [online]. Soudobé dějiny [cit. 27.12.2021]. Dostupné z: http://www.komunistickepravo.cz/files/Recenze_Komunisticke-pravo_Soudobe_dejiny_2012.pdf
- Rychlíková, A. 2020. *Kdo se bojí LGBT?* [online]. Český rozhlas [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-lgbt-prava-rodina-sexualni-orientace-odpurci_2007081216_tzr
- SPD. Program. Publikováno 2021. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program-vypis/>
- SPD. 2020. „*Homosexualističtí a genderističtí aktivisté napadají a znesvěcují národní symboly*“ [online]. spd.cz [cit. 1.6.2022]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/homosexualisticti-a-genderisticti-aktiviste-napadaji-a-znesvecuji-narodni-symboly/>
- SPD. „*Nepodpoříme LGBT ideologie*“ [online]. spd.cz [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/nepodporeni-lgbt-ideologie/>
- Standards for Sexuality Education in Europe. 2010. Federal Centre for Health Education. [cit. 15.6. 2022] Dostupné z: <https://www.icmec.org/wp-content/uploads/2016/06/WHOStandards-for-Sexuality-Education-in-Europe.pdf>
- Trikolóra. Program. Publikováno 2019-2022. Dostupné z: <https://volimtrikoloru.cz/program/>
- Trikolóra. 2021. „*Žádná propaganda LGBT ve školách a médiích!*“ (..). In: Facebook Volím Trikolóru. 1.12.2021 [cit. 13.3.2022]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/volimtrikoloru/posts/1409784349415863/>
- Venturová, J., J. Kopecký. 2015. *Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie* [online]. iDNES.cz [cit. 1.2.2022]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie.A150505_101715_domaci_hv